

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2025-09-05

Diarienummer:
ALN-2025-00328

Handläggare:
Daniel Karlsson, Marie Brinktell

Yttrande över kommunrevisionens grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2024

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun har med stöd av KPMG genomfört en årlig grundläggande granskning av kommunstyrelsen och kommunens nämnder.

Äldrenämnden har tagit del av kommunrevisions grundläggande granskning. I granskningen ges fem rekommendationer till nämnden, varav två är riktade till samtliga granskade nämnder och kommunstyrelsen och tre specifikt till äldrenämnden. Äldrenämnden har bemött dessa rekommendationer och kompletterat med några övriga synpunkter på genomförd granskning.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för strategi och avtal, enheten för strategi och beredning.

Föredragning

De förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun har genomfört en årlig grundläggande granskning av kommunens nämnder och styrelse. I granskningen har revisorerna haft stöd av KPMG. Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt. I granskningen ges fem rekommendationer till nämnden, varav två är riktade till samtliga granskade nämnder och kommunstyrelsen och tre specifikt till äldrenämnden. Äldrenämnden har bemött dessa rekommendationer och kompletterat med några övriga synpunkter på genomförd granskning.

- Klargöra vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna.

Äldrenämnden framhåller att användningen av indikatorerna kan utvecklas för att förbättra nämndens verksamhetsuppföljning.

- Utveckla tydliga målnivåer för aktuellt verksamhetsår för att underlätta uppföljning av målen som helhet.

Äldrenämnden konstaterar att nämnden delar revisionens bedömning att målnivåer för specifika verksamhetsår i vissa fall skulle kunna underlätta uppföljningen av de aktuella uppdragen och fokusmålen.

- Säkerställa att det finns ändamålsenliga system för att följa upp eventuella avvikelser och besluta om åtgärder därefter.

Äldrenämnden fattade under hösten 2024 beslut om att kraftsamla för ökad trygghet inom äldreomsorgen. Kraftsamlingen innefattar tolv specifika åtgärder som löpande återrapporeras till nämnden. I den fördjupade utredningen relaterat till händelsens lex Sarah-anmälan fastställs fem kortsiktiga respektive tio långsiktiga åtgärder.

Nämnden framhåller i yttrandet att ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete som sådant är av god kvalitet och utformat enligt Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbetet (SOSFS 2011:9). Nämnden påpekar dock att det förekommit brister i följsamheten till föreskrifterna vid hanteringen av de aktuella händelserna. Utifrån bristerna i följsamhet har ett flertal åtgärder vidtagits av nämnden.

- Överväga om förändringen av rapporteringsrutiner vad gäller uppföljning av intern kontroll ger nämnden ett ändamålsenligt underlag för beslut om åtgärder.

Äldrenämnden konstaterar att nämnden kontinuerligt följer och utvärderar formerna för uppföljning och rapportering av nämndens internkontrollplan. Inom ramen för uppföljningen och rapporteringen av kontrollmomenten i internkontrollplanen 2026 är avsikten att rapporteringen till nämnden åter sprids ut över flera rapporteringstillfällen under året.

Därtill understryker nämnden att internkontrollplanen endast utgör en del av den interna kontrollen. Merparten av riskerna i nämndens verksamheter är omhändertagna genom att rutiner finns inom en mängd områden i nämndens kvalitetsledningssystem.

- Utveckla och implementera ändamålsenliga system för att följa upp den interna kontrollen, i linje med att stärka den interna kontrollen.

Revisionen konstaterar i granskningsrapporten att nämndens internkontrollplan inte innehåller några kontrollmoment för att följa upp hur ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete fungerar.

Äldrenämnden framhåller i yttrandet att ett sådant kontrollmoment på generell nivå skulle bli alltför oprecist och omfattande och därför inte lämpar sig i internkontrollplanen. Nämnden kommer dock utifrån genomförd riskbedömning att närmare kontrollera specifika och mer avgränsade delar av ledningssystemet, däribland inom ramen för internkontrollplanen 2026. Därtill framhålls att andra former av intern kontroll och uppföljning genomförs för att stärka den interna kontrollen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 5 september 2025
- Bilaga 1, Yttrande över kommunrevisionens grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2024
- Bilaga 2, Missiv – Grundläggande granskning 2024 av nämnder och styrelser
- Bilaga 3, Revisionsrapport - Grundläggande granskning 2024 av nämnder och styrelser

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Äldrenämnden

Yttrande

Kommunrevisionen

Handläggare:

Daniel Karlsson, Marie Brinktell

Yttrande över kommunrevisionens grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2024

Äldrenämnden har tagit del av kommunrevisions grundläggande granskning. I granskningen ges fem rekommendationer till nämnden, varav två är riktade till samtliga granskade nämnder och kommunstyrelsen och tre specifikt till äldrenämnden. Äldrenämnden bemöter nedan dessa rekommendationer kompletterat med några övriga synpunkter på genomförd granskning.

– Rekommendation: Klargöra vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna.

I granskningen framhålls att det i nämndens årsredovisning finns en beskrivning av indikatorer som använts för mätning av måluppfyllelse kopplat till respektive fokusmål, men att det inte fullt ut är möjligt att utläsa vilka indikatorer som hör till vilka nämndmål eller uppdrag inom fokusmålen.

Äldrenämnden delar i viss mån revisionens bedömning att användningen av indikatorerna kan utvecklas för att förbättra nämndens verksamhetsuppföljning. Nämnden anser även att det är önskvärt att arbetssätt mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder och bolag samordnas när det gäller att knyta indikatorerna till olika nivåer i nämndernas och bolagens verksamhetsplaner.

Nämndens bedömning är att det i vissa fall kan finnas skäl att tydligare knyta aktuella indikatorer till specifika nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanen. Här kan dock en bedömning behöva göras om lämpligheten från fall till fall utifrån hur indikatorer, mål, uppdrag och åtgärder i planen är konstruerade.

- Rekommendation: Utveckla tydliga målnivåer för aktuellt verksamhetsår för att underlätta uppföljning av målen som helhet.

När det gäller indikatorer med målnivåer så återfinns dessa under fokusmål 1 och 3. Nämnden delar revisionens bedömning att målnivåer för specifika verksamhetsår i vissa fall skulle kunna underlätta uppföljningen av de aktuella uppdragen och fokusmålen. Ett exempel på detta är inom uppdrag 20 (fokusmål 3) där ett flertal målvärden för olika indikatorer avser år 2030. Här kan såväl i verksamhetsplanen som i årsbokslutet målvärden för verksamhetsåren fram till 2030 också behöva anges. För fokusmål 1 saknas i många fall ett sådant givet slutår, men även här kan i vissa fall målvärden för specifika år behöva klargöras.

När det gäller fokusmål 4 pågår ett arbete med att utveckla indikatorer som svarar mot fokusmålet och uppdragen. Generellt kan sägas att svårigheterna här är större att identifiera lämpliga indikatorer som kan fånga upp utvecklingen inom de insatser som inte är behovsprövade. Detta är något som även märks nationellt.

Nämnden anser vidare att det är önskvärt att arbetssätt mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder och bolag samordnas när det gäller att utveckla tydliga målnivåer enligt vad som revisionen beskriver.

- Rekommendation: Säkerställa att det finns ändamålsenliga system för att följa upp eventuella avvikelser och besluta om åtgärder därefter.

I början av september 2024 framkom allvarliga uppgifter om att två kvinnor som har hemtjänst från Uppsala kommun hade blivit utsatta för sexuella övergrepp. Under hösten gjordes en intern utredning inom vård- och omsorgsförvaltningen för att identifiera vad som hänt och på vilket sätt kommunen brustit i sitt agerande.

Äldrenämnden fattade den 24 september 2024 beslut om att kraftsamla för ökad trygghet inom äldreomsorgen. Kraftsamlingen innefattar tolv specifika åtgärder som löpande återrapporteras till nämnden. I den fördjupade utredningen relaterat till händelsens Lex Sarah-anmälan fastställs fem kortsiktiga respektive tio långsiktiga åtgärder.

Nämnden gör bedömningen att ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete som sådant är av god kvalitet och utformat enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbetet (SOSFS 2011:9). Det är dock tydligt att brister förekommit i följsamheten till föreskrifterna vid hanteringen av de aktuella händelserna.

Utifrån brister i följsamhet har ett flertal åtgärder vidtagits av nämnden, exempelvis har en översyn av förvaltningens rutin och hantering av missförhållanden enligt Lex Sarah genomförts. I nämndens internkontrollplan för 2025 ingår också ett kontrollmoment om att säkerställa att synpunkter och avvikelser (inklusive lex Sarah och lex Maria) omhändertas på ett ändamålsenligt sätt. Inom ramen för nämndens kraftsamling för ökad trygghet och säkerhet pågår även en översyn av hur uppföljningar och stickprovskontroller kan systematiseras. Genom ett starkare fokus på både individuell uppföljning och ett större perspektiv på allvarliga händelser kan nämnden bättre säkerställa att brukarna får den trygghet och omsorg som de har behov av och rätt till.

Det pågår ett arbete med att stärka kunskaperna om det systematiska kvalitetsarbetet bland nämndens chefer och medarbetare, exempelvis vid introduktion av nyanställda och genom kompletterande utbildningsinsatser. Nämnden kommer även att utveckla sitt uppföljningsarbete för att säkerställa att chefer och medarbetare har tillräckliga kunskaper inom området.

Nämnden avser att fortsätta följa åtgärdernas genomförande framöver. Därtill har nämnden på sitt sammanträde den 27 mars 2025 beslutat att nämnden ska få en skriftlig återrapportering kring de långsiktiga åtgärder som meddelats IVO i samband med de lex Sarah-utredningar som genomförts.

– Rekommendation: Överväga om förändringen av rapporteringsrutiner vad gäller uppföljning av intern kontroll ger nämnden ett ändamålsenligt underlag för beslut om åtgärder.

I granskningen beskrivs att nämnden beslutat att minska antalet rapporteringstillfällen. Revisionen betonar att färre rapporteringstillfällen begränsar nämndens möjlighet att agera på avvikelser och besluta om erforderliga åtgärder löpande under året.

Nämnden följer och utvärderar kontinuerligt formerna för uppföljning och rapportering av nämndens internkontrollplan. Inom ramen för uppföljningen och rapporteringen av kontrollmomenten i internkontrollplanen 2026 är avsikten att rapporteringen till nämnden åter sprids ut över flera rapporteringstillfällen under året.

Därtill vill nämnden understryka att internkontrollplanen endast utgör en del av den interna kontrollen. Nämnden vill framhålla att den arbetar utifrån den av kommunstyrelsen beslutade *Riktlinje för nämnders och bolagsstyrelsers planering, uppföljning och intern kontroll* i vilken ordningen med en uppföljningsplan separerad från internkontrollplan beskrivs.

Merparten av riskerna i nämndens verksamheter i är omhändertagna genom att det finns rutiner inom en mängd områden i nämndens kvalitetsledningssystem. Inom ramen för kvalitetsledningssystemet sker även egenkontroller. Omvärldsanalys, riskregister, verksamhetsplan samt uppdrags- och avtalsuppföljningar är exempel på intern kontroll på övergripande nivå som också är viktigt för att ge nämnden ett ändamålsenligt underlag för att kunna ta beslut om rätt åtgärder. I nämndens uppföljningsplan, som är en bilaga till nämndens verksamhetsplan, finns en mer heltäckande översikt över områden som behöver följas särskilt.

Det är av central betydelse att nämnden har en god möjlighet att agera utifrån avvikelser inom samtliga av dessa områden och möjlighet att beslut om erforderliga åtgärder löpande.

– Rekommendation: Utveckla och implementera ändamålsenliga system för att följa upp den interna kontrollen, i linje med att stärka den interna kontrollen.

Revisionen konstaterar att nämndens internkontrollplan inte innehåller några kontrollmoment för att följa upp hur ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete fungerar.

Äldrenämnden anser att ett sådant kontrollmoment på generell nivå skulle bli alltför oprecist och omfattande och därför inte lämpar sig i internkontrollplanen. Nämnden kommer dock utifrån genomförd riskbedömning närmare kontrollera specifika och mer avgränsade delar av ledningssystemet, däribland inom ramen för internkontrollplanen 2026.

Som nämnts tidigare är även andra former av intern kontroll och uppföljning inom ramen för exempelvis nämndens verksamhetsplan och uppdrags- och avtalsuppföljningar av största vikt för att stärka den interna kontrollen.

Äldrenämnden

Asal Gohari
Ordförande

Peter Jernberg
Sekreterare

Datum:
2025-04-04Diarienummer:
KRN-2024-00012Kommunrevisionen
Missiv**Mottagare:**

Kommunstyrelsen
Arbetsmarknadsnämnden
Gatu- och samhällsmiljönämnden
Idrotts- och fritidsnämnden
Kulturnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Omsorgsnämnden
Plan- och byggnadsnämnden
Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Äldrenämnden
Valnämnden
Räddningsnämnden
Överförmyndarnämnden

För kännedom:

Kommunfullmäktige

Grundläggande granskning av nämnder och styrelse 2024

Vi som förtroendevalda revisorer i Uppsala kommun har genomfört en årlig grundläggande granskning av kommunens nämnder och styrelse. I vår granskning har vi haft stöd av KPMG.

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och majoriteten av granskade nämnder *i allt väsentligt* skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår samlade bedömning är att äldrenämnden *endast delvis* skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vi bedömer att majoriteten av nämnderna i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns förbättringspotential i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet. Vi noterar dock att det för vissa nämnder finns utvecklingsbehov vad gäller följsamhet till beslutade riktlinjer och rutiner, såsom att tillställa kommunstyrelsen verksamhetsplan respektive redovisa en samlad bedömning av fokusmålen vid uppföljning.

Utifrån granskningen kan vi konstatera att äldrenämndens verksamhet, i synnerhet med koppling till uppmärksammade händelser inom hemtjänstverksamheten, visar på vissa utmaningar inom verksamhetsstyrning och uppföljning.

Avseende ekonomistyrning konstateras att ekonomisk uppföljning har skett löpande genom månatliga rapporter och delårsuppföljningar. Samtliga nämnder, exklusive kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden och socialnämnden, redovisar även positiva avvikelser gentemot budget. Vi bedömer vidare att nämnderna och styrelsen erhållit analys av orsaker till eventuella ekonomiska avvikelser samt att de nämnder som redovisar negativa avvikelser vidtagit åtgärder för att nå en budget i balans.

Styrelsen och majoriteten av nämnderna har i allt väsentligt säkerställt att det finns ett system för en tillräcklig uppföljning av intern kontroll. Vi konstaterar vidare att styrelsen och samtliga nämnder har antagit en internkontrollplan för verksamheten som utgjort styrsignal under 2024. Internkontrollplanernas utformning går i allt väsentligt i linje med kommunens riktlinjer för intern kontroll.

I fråga om äldrenämnden bedömer vi att nämnden endast delvis tillsett att det finns ändamålsenliga system för att följa upp den interna kontrollen samt agera och besluta om åtgärder i samband med avvikelser. Det noteras att planen följer kommunens riktlinjer, men uppmärksammade brister inom hemtjänsten, tyder på förbättringsbehov avseende riskanalys, omfattning och utformande av uppföljande kontroller.

I de bilagda revisionsrapporterna redovisas samlade iakttagelser, bedömningar och rekommendationer för kommunstyrelsen och granskade nämnder. Med anledning av ett omfattande material återfinns även en läsanvisning i *Bilaga 1*, i syfte att underlätta läsningen.

Revisionen emotser yttrande från samtliga granskade nämnder och kommunstyrelsen kring våra iakttagelser och bedömningar. I de fall rekommendationer avlämnats önskas även att dessa kommenteras av de som erhållit dessa. I dessa fall bör yttrandet innehålla en plan för hur åtgärder avses vidtas i enlighet med rekommendationerna.

Vänligen inkom med yttrande **senast 2025-08-29**, till kommunrevisionen@ uppsala.se samt till de sakkunniga biträdena mikael.lind@kpmg.se och hannah.klarkner@kpmg.se.

För kommunrevisionen

Berit Danielsson
Ordförande

Kajsa Wejryd
Vice ordförande

Bilaga 1 – Läsanvisning

Nämnd / styrelse	Läsanvisning (iakttagelser och bedömningar per nämnd och styrelse)
Kommunstyrelsen	32-43
Arbetsmarknadsnämnden	44-54
Gatu- och samhällsmiljönämnden	55-63
Idrotts- och fritidsnämnden	64-73
Kulturnämnden	74-82
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	83-91
Omsorgsnämnden	92-101
Plan- och byggnadsnämnden	102-109
Socialnämnden	110-120
Utbildningsnämnden	121-128
Äldrenämnden	129-138
Valnämnden	139-145
Räddningsnämnden	Se separat revisionsrapport
Överförmyndarnämnden	Se separat revisionsrapport



Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2024

Revisionsrapport: Uppsala kommun

2025-03-28

Mikael Lind, Certifierad kommunal revisor

Hannah Klarkner, verksamhetsrevisor

KPMG AB

Innehåll

1. Sammanfattning och rekommendationer	3
2. Inledning / bakgrund	8
- Bakgrund	9
- Syfte	10
- Revisionsfrågor	11
- Revisionskriterier	12
3. Metod, avgränsning och bedömningsnivåer	13
4. Styrande förutsättningar	17
5. Samlad bedömning per nämnd och styrelse	25
6. Bilaga 1 – Granskningsiakttagelser per nämnd / styrelse	31
6.1 Kommunstyrelsen	32
6.2 Arbetsmarknadsnämnden	44
6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden	55
6.4 Idrotts- och fritidsnämnden	64
6.5 Kulturnämnden	74
6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	83
6.7 Omsorgsnämnden	92
6.8 Plan- och byggnadsnämnden	102
6.9 Socialnämnden	110
6.10 Utbildningsnämnden	121
6.11 Äldrenämnden	129
6.12 Valnämnden	139

1.

Sammanfattning och rekommendationer

1. Sammanfattning

KPMG har av Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer fått i uppdrag att göra en grundläggande granskning av kommunens nämnder och styrelse. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Denna revisionsrapport har upprättats av KPMG på uppdrag av Uppsala kommuns kommunrevision i enlighet med antagen projektplan, 2024-01-19.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och majoriteten av granskade nämnder i allt väsentligt skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår samlade bedömning är att äldre-nämnden endast delvis skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

För vidare beskrivning av våra bedömningar hänvisas till kapitel 5. I ett inledande kapitel, kapitel 4, presenteras även Uppsala kommuns styrmodell och styrande förutsättningar som bedömningar sedan ställs i relation till. I rapportens sjätte kapitel finns granskningsresultat uppdelat per nämnd och styrelse.

1.1 Samlad bedömning

Granskningen visar att samtliga nämnder och kommunstyrelsen har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Majoriteten av nämnderna har tillställt verksamhetsplanerna till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Vi konstaterar att kommunfullmäktige beslutat om kommungemensamma indikatorer för fokusmålen. Därtill har flertalet av nämnderna egna beslutade indikatorer för uppföljning. Vi ser dock att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna. Vi bedömer därför att mätbarheten av indikatorerna, och därmed i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom att vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024. En sådan förändring påverkar enligt vår uppfattning inte möjligheten att arbeta strategiskt och långsiktigt. Vi anser att tydligare målnivåer för det aktuella året inom en planperiod bättre kan illustrera utvecklingen mot kommunens vision.

Vi bedömer att majoriteten av nämnderna i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns förbättringspotential i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet. Vi noterar dock att det för vissa nämnder finns utvecklingsbehov vad gäller följsamhet till beslutade riktlinjer och rutiner, såsom att tillställa kommunstyrelsen verksamhetsplan respektive redovisa en samlad bedömning av fokusmålen vid uppföljning.

Utifrån granskningen kan vi konstatera att äldre-nämndens verksamhet, i synnerhet med koppling till uppmärksammade händelser inom hemtjänstverksamheten, visar på vissa utmaningar inom verksamhetsstyrning och uppföljning.

1.1 Samlad bedömning (forts.)

Avseende ekonomistyrning konstateras att ekonomisk uppföljning har skett löpande genom månatliga rapporter och delåruppföljningar. Samtliga nämnder, exklusive kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden och socialnämnden, redovisar även positiva avvikelser gentemot budget. Vi bedömer vidare att nämnderna och styrelsen erhållit analys av orsaker till eventuella ekonomiska avvikelser samt att de nämnder som redovisar negativa avvikelser vidtagit åtgärder för att nå en budget i balans.

Styrelsen och majoriteten av nämnderna har i allt väsentligt säkerställt att det finns ett system för en tillräcklig uppföljning i intern kontroll. Vi konstaterar vidare att styrelsen och samtliga nämnder har antagit en internkontrollplan för verksamheten som utgjort styrsignal under 2024. Internkontrollplanernas utformning går i allt väsentligt i linje med kommunens riktlinjer för intern kontroll.

I fråga om äldre- och barnnämnden bedömer vi att nämnden endast delvis tillsett att det finns ändamålsenliga system för att följa upp den interna kontrollen samt agera och besluta om åtgärder i samband med avvikelser. Det noteras att planen följer kommunens riktlinjer, men uppmärksammade brister inom hemtjänsten, tyder på förbättringsbehov avseende riskanalys, omfattning och utformande av uppföljande kontroller.

1.2 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskade nämnder att;

- Klargöra vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna.
- Utveckla tydliga målnivåer för aktuellt verksamhetsår för att underlätta uppföljning av målen som helhet.

Vi rekommenderar äldrenämnden att:

- Säkerställa att det finns ändamålsenliga system för att följa upp eventuella avvikelser och besluta om åtgärder därefter.
- Överväga om förändringen av rapporteringsrutiner vad gäller uppföljning av intern kontroll ger nämnden ett ändamålsenligt underlag för beslut om åtgärder.
- Utveckla och implementera ändamålsenliga system för att följa upp den interna kontrollen, i linje med att stärka den interna kontrollen.

Vi rekommenderar omsorgsnämnden att:

- Överväga om förändringen av rapporteringsrutiner vad gäller uppföljning av intern kontroll ger nämnden ett ändamålsenligt underlag för beslut om åtgärder.

2.

Inledning och bakgrund

2.1 Bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av *God revisionssed*. Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårs - och helårsbokslut.

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse, styrning och intern kontroll. Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser, och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt *God revisionssed* ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga revisionsberättelse.

Revisorerna genomför fördjupade granskningar som ett komplement till den grundläggande granskningen.

2.2 Syfte

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

2.3 Revisionsfrågor

▪ Verksamhetsstyrning och uppföljning

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
- Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens måluppfyllelse?
- Uppnår styrelsen/nämnden målen för sin verksamhet?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året?

▪ Ekonomistyrning och uppföljning

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens ekonomiska resultat under året?
- Bedriver styrelsen/nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

▪ Intern kontroll

- Har styrelsen/nämnden skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

2.4 Revisionskriterier

Granskningen har utgått ifrån nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen (2017:725)
- Kommunfullmäktiges beslut och uppdrag till styrelse/nämnd
- Kommunstyrelsens och granskade nämnders reglementen
- Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag
- Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll
- Mål- och budget 2024 med plan för 2025-2026

3.

Metod, avgränsning och tidplan

3.1 Metod och avgränsning

- Granskningen har följt en årlig process, varpå granskningen har avsett hela granskningsåret 2024. Granskningen har omfattat såväl granskning som bedömning utifrån styr- och uppföljningsdokument.
- Granskningen har omfattat kommunstyrelsen och samtliga nämnder exklusive namngivningsnämnden och krisledningsnämnden. Resultat för de gemensamma nämnderna, räddningsnämnden respektive överförmyndarnämnden, presenteras i separata rapporter.
- Granskningen har genomförts genom:
 - Dokumentstudier av övergripande dokument såsom Mål- och budget 2024-2026, reglementen för kommunstyrelsen och granskade nämnder, reglemente för intern kontroll, riktlinje för nämndernas planering, uppföljning, och intern kontroll och riktlinje för riskhantering.
 - Nämnd/styrelsespecifika dokument såsom verksamhetsplaner, internkontrollplaner samt delårsuppföljning per mars/april, per augusti samt verksamhetsberättelser och årsredovisning.
 - Dialogmöten med nämnder och styrelsens presidium vilka genomförts 20/9 17/10 25/10 22/11 år 2024.
 - Kompletterande frågor till nämnderna och kommunstyrelsen från revisorerna och de sakkunniga.
 - Protokollsgranskning.

3.1 Metod och avgränsning

- Löpande i revisionsrapporten hänvisas till styrande dokument som avser hela kommunkoncernen och därmed kommunala bolag. I rapporten redogörs dock enbart det som avser kommunstyrelsen och nämnderna.
- Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med KPMG:s interna rutiner.
- Faktainnehållet per nämnd/styrelse har sakgranskats av respektive förvaltnings ekonomichef. Per 28 mars har vi dock inte mottagit återkoppling vad gäller plan- och byggnadsnämnden respektive gatu- och samhällsmiljönämnden, trots påminnelser.

3.2 Bedömningsnivåer

Respektive nämnds och styrelses verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och interna kontroll bedöms utifrån följande bedömningsnivåer. Respektive bedömningsnivå har en tillhörande symbol.

Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
Ja	
I allt väsentligt	
Endast delvis	
Nej	

4.

Styrande förutsättningar

4.1 Uppsala kommuns styrmodell, Mål- och budget

Den politiska viljeinriktningen för Uppsala kommun kommer till uttryck i kommunens *Mål- och budget 2024 med plan för 2025 – 2026*, som beslutats av kommunfullmäktige 2023-11-06. Den politiska inriktningen för åren 2024 – 2026 är formulerad i fyra gemensamma fokusmål, som avser hela kommunkoncernen. Varje fokusmål har en inledande text som beskriver den övergripande politiska ambitionen med fokusmålet. Därtill förstärks målen med tidsbegränsade uppdrag som dels riktas till hela koncernen, dels till specifika nämnder eller styrelser. En omvärldsanalys, som genomförs årligen, ligger till grund för fokusmålen. Kommunfullmäktiges fokusmål är långsiktiga och gäller en mandatperiod. Målen omprövas inför varje nytt budgetår. Följande fyra fokusmål gäller för mandatperioden;



- **Fokusmål 1:Ekonomi**
 - Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärdenInom detta fokusmål finns elva uppdrag (uppdrag 1 – 11)



- **Fokusmål 2: Jobben**
 - Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobbInom detta fokusmål finns sju uppdrag (uppdrag 12-19)



- **Fokusmål 3: Klimatet**
 - Uppsala ska leda klimatomställningenInom detta fokusmål finns fem uppdrag (uppdrag 20-25)



- **Fokusmål 4: Tryggheten**
 - Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkorInom detta fokusmål finns tio uppdrag (uppdrag 25-35)

4.1.1 Uppsala kommuns styrmodell, styrelsen och nämnderna

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att bidra till att uppnå fokusmålen, genom att ta sig an de fokusmål och uppdrag som kommunfullmäktige beslutat om utifrån sin egna verksamhets förutsättningar. Kommunstyrelsen och nämnderna ska besluta om verksamhetsplaner senast 31 december. Nämndernas verksamhetsplaner ska tillställas kommunstyrelsen.

I styrelsens och nämndernas verksamhetsplaner ska det framgå hur dels fokusmål och uppdrag ska uppnås, dels hur styrelsen och nämnderna arbetar för att utveckla verksamheten inom sitt grunduppdrag. Därtill ska det framgå åtgärder för genomförande samt hur dessa ska följas upp. Verksamhetsplanerna gäller för tre år och revideras årligen. Utöver fokusmålen och uppdragen från fullmäktige kan nämnderna formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Inom fokusmål 1 finns även ett obligatoriskt nämndmål inom verksamhetsområdet arbetsmiljö.

Av verksamhetsplanerna ska indikatorer framgå som utgör underlag för uppföljning och analys. Nämnderna ska även besluta om en uppföljningsplan som beskriver vad som ska följas upp samt när och hur detta ska göras.

Utöver Mål- och budget finns även ett antal kommunala styrdokument som planer, program och policyer. Dessa är underordnade kommunfullmäktiges fokusmål. Åtgärder från dessa planer och program ska inarbetas i styrelsens och nämndernas årliga verksamhetsplaner.



4.1.2 Uppföljning inom ramen för styrmodellen

Måuppfyllelse mäts genom dels uppföljning av målen i sin helhet, dels genom genomförda uppdrag och åtgärder. Därtill utgör övriga verksamhetsresultat och indikatorer underlag till uppföljningen.

Tillhörande kommunfullmäktiges fokusmål fastställer kommunfullmäktige kommunövergripande indikatorer. Indikatorerna ska användas som styrning i framtagande av kommunstyrelsens och nämndernas mål för verksamheten. Kommunstyrelsen och nämnderna ska följa upp och analysera resultat i förhållande till fullmäktiges fokusmål, likväl som de egna verksamhetsmålen. Kommunstyrelsen ska månatligen följa upp nämndernas ekonomiska resultat samt utvalda indikatorer.

Uppföljningen i form av resultat kopplat till fokusmål och uppdrag rapporteras till kommunfullmäktige tre gånger per år, vid delårsrapport per 30 april och ekonomi per 31 mars, i delårsbokslut mål och ekonomi per 31 augusti samt vid årsredovisning.

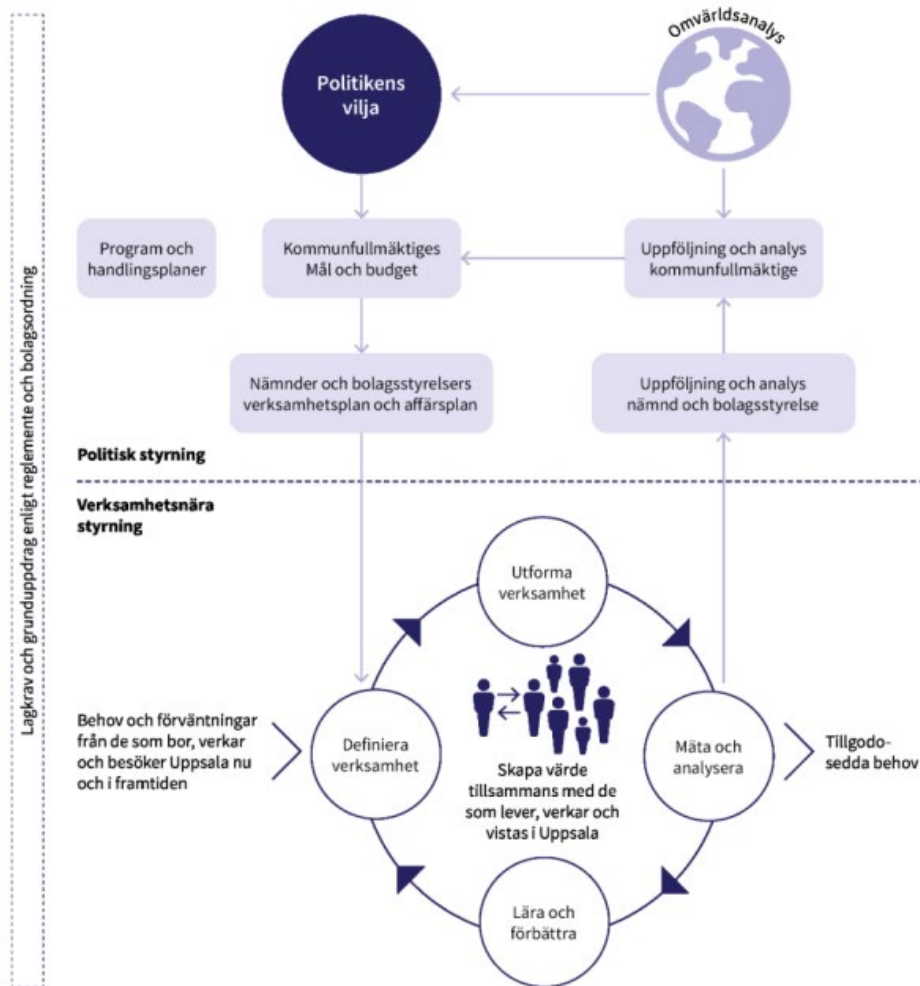
Vid delårsuppföljningen per mars/april sker en övergripande uppföljning, främst med fokus på eventuella avvikelser av uppdrag och nämndmålen.

I delårsuppföljningen per augusti och vid årsbokslutet sker en fördjupad uppföljning där det bedöms i vilken mån respektive nämnd bidragit till att förverkliga fullmäktiges fokusmål och uppdrag, kommungemensamma nämndmål samt tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunstyrelsens egna mål och åtgärder.

Ekonomisk uppföljning redovisas till respektive nämnd löpande. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Vartannat år genomförs en samlad uppföljning och aktualitetsbedömning av program och kommungemensamma handlingsplaner.

4.1.2 Uppföljning inom ramen för styrmodellen (forts.)



Figur 1: Uppsala kommuns styrmodell

4.1.3 Kommunens definitioner vid uppföljning

Bedömning	Vad bedömningen avser
Ej påbörjad 	Uppdraget är inte påbörjat, trots att det borde vara påbörjat.
Påbörjad 	Uppdraget är påbörjat och flyter på enligt plan.
Väntar 	Uppdraget är inte påbörjat, men det är i enlighet med plan.
Färdig 	Uppdraget är färdigt. Det gäller även när det som började som ett uppdrag fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.
Stoppad 	Uppdraget kommer inte att genomföras.
Försenad 	Uppdraget är påbörjat, men flyter inte på enligt plan.

Figur 2: Statusbedömning av uppdrag

Bedömning	Innebörd
	Granskning genomförd utan anmärkning.
	Granskning genomförd med mindre anmärkning
	Granskning genomförd med anmärkning

Figur 3: Bedömning av granskningsutfall vid uppföljning av internkontrollplan

4.2 Styrande förutsättningar avseende intern kontroll

Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun beslutade 2022-02-28 om *Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag*. Syftet med reglementet är att säkerställa att kommunen som helhet, däribland kommunstyrelsen och nämnderna, har en tillräcklig intern kontroll.

I reglementet framgår att samtliga nämnder ska upprätthålla en tillfredställande intern kontroll för att bidra till att dels säkerställa att kommunen genomför sina grunduppdrag, dels att de mål som satts upp för verksamheten uppnås. Den interna kontrollen ska även bidra till att;

- Verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv.
- Informationen och rapporteringen och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande.
- Verksamheten efterlever lagar, regler och avtal.

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över samtliga nämnders verksamhet, och har det övergripande ansvaret att skapa förutsättningar för en god intern kontroll i kommunen. Detta genom att upprätta, förvalta, följa upp och utveckla kommunkoncernens arbetssätt och styrdokument för intern kontroll samt stödja nämnder i deras arbete med intern kontroll. Därtill ska styrelsen följa upp den interna kontrollen i nämnder i enlighet med styrelsens uppsiktsplikt.

Styrelsen kan rekommendera eller besluta om obligatoriska kontrollmoment för nämnderna att hantera i sina internkontrollplaner, likväl som att styrelsen kan besluta om kommunövergripande kontrollmoment i den egna internkontrollplanen. Dessa kontrollmoment innebär att kontroller genomförs inom en nämnds ansvarsområden, i synnerhet kopplat till övergripande och tvärfunktionella processer.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom det egna ansvarsområdet, i enlighet med kommunallagen 6 kap 6§. Nämnderna ska ha god kunskap om intern kontroll, se till att det finns tillräckliga styrdokument och arbetssätt samt löpande följa upp och utveckla den interna kontrollen inom sitt område.

4.2 Styrande förutsättningar avseende intern kontroll (forts.)

Genomförande och uppföljning av den interna kontrollen

I reglementet, § 10, framgår att kommunstyrelsen och nämnderna ska besluta om en internkontrollplan årligen. Internkontrollplanen, och underlag i form av riskanalys, ska arbetas fram i samband med framtagande av verksamhetsplan. Kontrollmomenten som finns med i internkontrollplanen ska följas upp i enlighet med det som framgår av planen.

En samlad uppföljning och rapportering av den interna kontrollen ska genomföras minst en gång per år, och i samband med detta rapporteras till ansvarig nämnd som ska fatta beslut om uppföljningen senast 31 januari eller på närmast efterföljande sammanträde. Av rapporten ska det framgå vad som har kontrollerat, hur kontrollen genomförts, resultat av kontrollen, eventuella åtgärder samt tidpunkt för när åtgärder ska vara genomförd.

I samband med årsbokslut ska nämnderna rapportera uppföljningen av den interna kontrollen samt dess funktionalitet till kommunstyrelsen. Därefter ska kommunstyrelsen analysera och utvärdera den interna den samlade interna kontrollen och presenteras till kommunfullmäktige.

Genomförandet under verksamhetsåret ska följa beslutade riktlinjer för planering, uppföljning och interna kontroll.

Riktlinjer för den interna kontrollen

Kommunstyrelsen beslutade 2023-02-17 om *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll*. Av riktlinjen framgår att respektive verksamhet ska tillförsäkra att det finns rutiner och arbetssätt som förebygger, upptäcker och åtgärdar eventuella brister och på så sätt säkrar en god intern kontroll. Av nämndernas internkontrollplaner ska det framgå vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske.

Ett antal kontrollområden ska enligt riktlinjen alltid finnas med i internkontrollplanerna, vilka är;

- Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner.
- Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut.
- Finansiell kontroll.
- Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv.

5.

Samlad bedömning

5. Samlad bedömning per revisionsområde

I detta avsnitt presenteras en sammanställning av vår bedömning per respektive revisionsområde. För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till kapitel 6, där granskningsiakttagelser per nämnd / styrelse redovisas.

Resultatet baseras på de underlag som vi har mottagit under året, de dialoger som genomförts med nämnder och styrelse samt protokollsgranskning. Under granskningens gång har ett antal kontrollfrågor besvarats som också utgör en grund för vår bedömning.

5.1 Samlad bedömning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och majoriteten av granskade nämnder i allt väsentligt skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår samlade bedömning är att äldre nämnden endast delvis skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Granskningen visar att samtliga nämnder och kommunstyrelsen har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Majoriteten av nämnderna har tillställt verksamhetsplanerna till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Vi konstaterar att kommunfullmäktige beslutat om kommungemensamma indikatorer för fokusmålen. Därtill har flertalet av nämnderna egna beslutade indikatorer för uppföljning. Vi ser dock att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna. Vi bedömer därför att mätbarheten av indikatorerna, och därmed i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom att vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024. En sådan förändring påverkar enligt vår uppfattning inte möjligheten att arbeta strategiskt och långsiktigt. Vi anser att tydligare målnivåer för det aktuella året inom en planperiod bättre kan illustrera utvecklingen mot kommunens vision.

Vi bedömer att majoriteten av nämnderna i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns förbättringspotential i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet. Vi noterar dock att det för vissa nämnder finns utvecklingsbehov vad gäller följsamhet till beslutade riktlinjer och rutiner, såsom att tillställa kommunstyrelsen verksamhetsplan respektive redovisa en samlad bedömning av fokusmålen vid uppföljning.

Utifrån granskningen kan vi konstatera att äldre nämndens verksamhet, i synnerhet med koppling till uppmärksammade händelser inom hemtjänstverksamheten, visar på vissa utmaningar inom verksamhetsstyrning och uppföljning.

5.1 Samlad bedömning (forts.)

Avseende ekonomistyrning konstateras att ekonomisk uppföljning har skett löpande genom månatliga rapporter och delårsuppföljningar. Samtliga nämnder, exklusive kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden och socialnämnden, redovisar även positiva avvikelser gentemot budget. Vi bedömer vidare att nämnderna och styrelsen erhållit analys av orsaker till eventuella ekonomiska avvikelser samt att de nämnder som redovisar negativa avvikelser vidtagit åtgärder för att nå en budget i balans.

Styrelsen och majoriteten av nämnderna har i allt väsentligt säkerställt att det finns ett system för en tillräcklig uppföljning i intern kontroll. Vi konstaterar vidare att styrelsen och samtliga nämnder har antagit en internkontrollplan för verksamheten som utgjort styrsignal under 2024. Internkontrollplanernas utformning går i allt väsentligt i linje med kommunens riktlinjer för intern kontroll.

I fråga om äldre- och äldreomsorgsnämnden bedömer vi att nämnden endast delvis tillsett att det finns ändamålsenliga system för att följa upp den interna kontrollen samt agera och besluta om åtgärder i samband med avvikelser. Det noteras att planen följer kommunens riktlinjer, men uppmärksammade brister inom hemtjänsten, tyder på förbättringsbehov avseende riskanalys, omfattning och utformande av uppföljande kontroller.

5.3 Samlad bedömning per styrelse / nämnd

Bedömning revisionsområde	KS	AMN	GSN	IFN	KTN	MHN	OSN
<i>Verksamhetsstyrning och uppföljning</i>							
<i>Ekonomistyrning och uppföljning</i>							
<i>Intern kontroll</i>							

5.3 Samlad bedömning per styrelse / nämnd

Bedömning revisionsområde	PBN	SCN	UBN	ÄLN	VLN
<i>Verksamhetsstyrning och uppföljning</i>					
<i>Ekonomistyrning och uppföljning</i>					
<i>Intern kontroll</i>					

6. Bilaga 1

Granskningsiakttagelser per nämnd /styrelse

6.1

Kommunstyrelsen (KS)

6.1 Kommunstyrelsen

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Antagen verksamhetsplan 2024	Ja, 2023-12-13
Antal mål	4 nämndmål, 31 uppdrag, 30 tillkommande uppdrag
Har styrelsen brutit ner fullmäktiges mål?	Ja
Har styrelsen formulerat egna mål?	Ja
Styrelsen följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Genom delårsuppföljning och årsredovisning
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får styrelsen en analys av orsaker till avvikelsen	Ja
Styrelsen beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av dokumentation
Styrelsens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

Kommunstyrelsens verksamhetsplan beskriver fyra kategorier av uppdrag i verksamhetsplanen;

- Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i Mål- och budget.
- Uppdrag från tidigare års Mål- och budget som ej slutförts.
- Uppdrag till styrelsen som fullmäktige beslutar om löpande.
- Uppdrag till förvaltningen som kommunstyrelsen beslut om löpande.

I styrelsens verksamhetsplan återfinns sex uppdrag och två nämndmål inom fokusmål 1. Inom fokusområde 2 återfinns nio uppdrag, varav ett är kvarvarande från 2019, samt ett nämndmål. Inom fokusområde 3 återfinns sex uppdrag och ett nämndmål. Inom fokusområde 4 återfinns tio uppdrag. I en bilaga till verksamhetsplanen följer även följande uppdelning av tillkommande uppdrag. Uppdragen har antingen tilldelats av fullmäktige eller styrelsen;

- Sju tillkommande uppdrag inom fokusmål 1.
- Tio tillkommande uppdrag inom fokusmål 2.
- Fem tillkommande uppdrag inom fokusmål 3.
- Åtta tillkommande uppdrag inom fokusmål 4.

I en bilaga till verksamhetsplanen presenteras även åtgärder för hur kommunstyrelsen ska genomföra uppdragen.

6.1 Kommunstyrelsen

Generella iakttagelser

Uppdragen och nämndmålen har i allt väsentligt tillhörande indikatorer för uppföljning, samt målnivåer för aktuellt verksamhetsår. Målnivåerna anger ett önskat tillstånd, exempelvis öka, behålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För vissa indikatorer specificeras inte startvärde, likväl saknas även resultat från föregående år för flera av indikatorerna i verksamhetsplanen.

Uppföljning av måluppfyllelsen sker tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår. Enligt kommunstyrelsens uppföljningsplan sker även fördjupad uppföljning för utvalda ämnesområden löpande under verksamhetsåret. Uppföljningen sker till kommunstyrelsens arbetsutskott och/eller styrelsen antingen muntligt eller skriftligt.

I verksamhetsuppföljningen per april ingår en uppföljning av uppdrag från såväl kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Det framgår att nämnden utöver de uppdrag som tilldelats i Mål- och budget 2024-2026 (30 st) hanterar de uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutar om under året. Dessa uppdrag följs upp med ett tertials eftersläpning för att ta hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget ska kunna verkställas.

Totalt redovisas uppföljning för 92 uppdrag (inklusive nämndmål). Av dessa pågår 88 enligt plan, ett uppdrag är försenat och tre uppdrag är slutförda. Uppföljningen innehåller ingen samlad helårsprognos vad gäller måluppfyllelse för nämndmål respektive uppdrag.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti 2024 framgår att 28 av 30 uppdrag som riktats till kommunstyrelsen i Mål- och budget 2024-2026 pågår enligt plan. Styrelsen gör bedömningen att fem av uppdragen beräknas bli klara under 2024, 12 beräknas bli klara år 2025, elva år 2026 och ett 2030. Två uppdrag är försenade och ett är färdigt. De fyra nämndmålen uppges pågå enligt plan. Av kommunfullmäktiges nitton tillkommande uppdrag till kommunstyrelsen pågår femton enligt plan, fyra försenade och ett färdigt. Av kommunstyrelsens 53 tillkommande uppdrag till förvaltningen är nitton färdiga, fem försenade, ett stoppat och övriga pågår eller väntar enligt plan.

Vid delårsuppföljningen per augusti sker en helårsprognos för respektive fokusmål. Av uppföljningen framkommer att två fokusmål bedöms uppfyllas i hög grad under året och två delvis.

6.1 Kommunstyrelsen

Generella iakttagelser (forts.)

I årsredovisningen (notera att kommunstyrelsen per 13 mars ännu inte behandlat handlingen) framgår att styrelsen bedömer att fokusmål 1 i hög grad är uppfyllt. Av de sex uppdragen från Mål och budget 2024, är två färdiga och resten pågår enligt plan. Av fyra tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, är två färdiga och två pågår enligt plan. Kommunstyrelsen har beslutat om 21 ytterligare uppdrag; nio är färdiga, fem försenade, ett genomförs inte, och resten pågår enligt plan. Uppdraget för digital studio genomförs inte då det har upphävts av kommunstyrelsen.

Fokusmål 2 bedöms som delvis uppfyllt. Av åtta uppdrag från Mål och budget 2024 är ett färdigt, ett försenat och sex pågår enligt plan, med avslut mellan 2025 och 2026. Fyra tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige är försenade, ett stoppat, ett färdigt, och två pågår enligt plan. Kommunstyrelsen har beslutat om 23 ytterligare uppdrag; 14 är färdiga, tre pågår enligt plan, och sex är försenade, med osäker tidsplan för de som rör samverkan med Lviv, Ukraina. Aktiviteter har genomförts för att stödja företag och näringslivet, men externa faktorer påverkar måluppfyllelsen, vilket leder till att fokusmålet delvis uppfylls vid årets slut.

Fokusmål 3 bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut. De sex uppdragen från Mål och budget 2024 pågår enligt plan, med beräknade avslut mellan 2025 och 2030. Av sex tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen är ett färdigt, ett försenat och resten pågår enligt plan. Kommunstyrelsen har beslutat om fyra ytterligare uppdrag; två pågår enligt plan och två är färdiga. Trots framsteg ser kommunstyrelsen inte den förväntade effekten inom klimatomställningen, och arbetet går i rätt riktning men kommer inte att nå målet i nuvarande takt. Effekterna av åtgärder kan ännu inte mätas.

Fokusmål 4 bedöms som hög grad uppfyllt. Ett uppdrag från Mål och budget 2024 är färdigt, och nio pågår enligt plan med avslut mellan 2025 och 2026. Tre tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige pågår enligt plan och förväntas bli färdiga 2026. Av 32 ytterligare uppdrag beslutat av kommunstyrelsen, är 19 färdiga, två försenade, och resten pågår enligt plan. Ett försenat uppdrag beräknas bli klart 2025, medan det andra, rörande samverkan med Lviv i Ukraina, har osäker tidsplan på grund av den svåra situationen i landet.

Årsredovisningen innehåller en bedömning av indikatorer i relation till uppdrag och nämndmål. Vissa uppdrag har dock inte tillhörande indikatorer varpå uppföljning ej skett.

6.1 Kommunstyrelsen

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-13
Styrelsen följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Styrelsen får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Styrelsen beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
+ 80 mnkr	+ 22 mnkr	- 112 mnkr

Generella iakttagelser

Kommunstyrelsens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt kommunstyrelsens uppföljningsplan ska styrelsen följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månatliga rapporter (februari – november exklusive juni) samt vid tre fasta uppföljningspunkter under året. I månadsrapporterna sker redovisning av månads- och avvikelserapportering från fastställd budget. Månadsrapporterna innehåller även en helårsprognos.

Månadsrapporterna sker som anmälningsärenden i kommunstyrelsen. Utifrån granskade protokoll har styrelsen fått ta del av månadsrapport löpande.

I delårsuppföljningen per mars/april framkommer att styrelsen redovisar ett underskott om 5 mnkr. Avvikelsen uppges bero på att inga markförsäljningar skett under årets första månader. Helårsprognosen är ett överskott om 80 mnkr. Per sista augusti redovisar kommunstyrelsen en positiv avvikelse om 119 mnkr. Överskottet är främst hänförligt till förskjutningar för ledningsflyttar kopplat till spårvägen. Det finns även positiva avvikelser inom kommunledning och gemensam verksamhet vilket uppges bero på högre försäljningsintäkter inom fastighetsverksamheten än budgeterat. Styrelsens helårsprognos per sista augusti är ett överskott om 22 mnkr, detta då överskottet minskas av försäljningsintäkterna inom mark- och exploatering samt minskat överskott inom kommunledning. Styrelsen har godkänt redovisningen vid sammanträdet 2024-10-18 § 284.

I årsbokslutet framförs att nämnden redovisar ett underskott om 112 mnkr. Detta uppges bero på lägre intäkter från markförsäljning och högre kostnader. Styrelsen har beslutat om en åtgärdsplan för en ekonomi i balans för mark- och exploateringsverksamheten som beslutades av styrelsen 2024-12-11 § 359.

6.1 Kommunstyrelsen

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-13
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollområden 2024	4
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	14, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	9
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	5
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	3
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, 21 kontrollmoment som avser styrelsen och samtliga nämnder.
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Kommunstyrelsen har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för kommunstyrelsen*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av styrelsens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av styrelsen. Styrelsens ansvarsområde, såväl avseende intern kontroll inom kommunstyrelsens verksamhetsområde som kommunövergripande arbete, beskrivs av internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Enligt riktlinjen ska kontrollmomentansvariga utses. Ansvariga för respektive kontrollmoment saknas dock i internkontrollplanen. Internkontrollplanen saknar information om riskvärdering utifrån sannolikhet och konsekvens, men detta återfinns i en separat bilaga.

Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena som framgår av tidigare nämnd riktlinje.

Fem kontrollmoment följs upp i samband med delårsuppföljningen mars/april. Resterande kontrollmoment följs upp vid delår per augusti och årsredovisning.

I uppföljningen per mars/april framgår att sex kontrollmoment har följts upp. Tre av sex kontroller har genomförts med mindre anmärkning, en med anmärkning, en utan anmärkning och en kontroll kommer att genomföras under våren och redovisas per augusti. Den kontroll som genomförts med anmärkning är "Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat".

6.1 Kommunstyrelsen

Generella iakttagelser (forts.)

Anmärkningen avser att det finns några verksamheter som saknar dokumenterat underlag som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar i den egna verksamhet.

För de kontroller som genomförts med mindre anmärkning eller anmärkning finns en beskrivning av förslag på åtgärder och tidplan för dessa.

Uppföljningen per sista augusti omfattar åtta kontrollmoment. Av åtta kontroller visar fem på mindre anmärkningar och en med anmärkning. Kontrollmomentet som resulterat i en anmärkning är "Kontroll av att KS ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd". Åtgärder har vidtagits enligt uppföljningen.

I årsredovisningen följs såväl kommunövergripande kontroller som kommunstyrelsens egna kontroller upp. Av kommunstyrelsens egna kontroller har 7 av 8 kontroller visat på mindre anmärkning. Planerade och påbörjade åtgärder presenteras i återsrapporteringen.

6.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över verksamhet, ekonomi och intern kontroll

Styrelsen följer upp att nämnderna fastställt mål och uppdrag i sina verksamheter	I allt väsentligt
Kommunstyrelsen får regelbundet uppföljningar över nämndernas ekonomi i förhållande till budget	I allt väsentligt
Kommunstyrelsen har följt upp om nämnderna beslutat om internkontrollplan	Ja
Kommunstyrelsen har följt upp om nämnderna genomfört uppföljning av internkontrollplan	Ja

Generella iakttagelser

Kommunfullmäktiges Mål- och budget 2024 tydliggör såväl mål som uppdrag för kommunens nämnder. Därtill beslutar respektive nämnd om egna nämndsmål för sin verksamhet i syfte att konkretisera fullmäktiges fokusmål. I bilaga 13 till Mål- och budget 2024, framgår att månads- och avvikelserapportering från fastställd budget ska anmälas i kommunstyrelsen för såväl styrelsen som nämnderna. Nämndernas verksamhetsplaner och internkontrollplaner ska även tillställas styrelsen.

Enligt granskade protokoll har majoriteten av nämndernas verksamhetsplaner tillställts styrelsen, exklusive utbildningsnämnden och överförmyndarnämnden. Vad gäller internkontrollplanerna har samtliga nämnder expedierat dessa till styrelsen (för räddningsnämnden och överförmyndarnämnden framgår detta i ett samlingsärende i diariet, vilket vi inom ramen för granskningen erhållit ett utdrag ifrån).

Kommunstyrelsen har även tagit del av delårsuppföljning för de nämnder som hanterat delårsuppföljningen per mars/april, exklusive räddningsnämnden.

Utifrån granskade protokoll framkommer att nämnderna överlämnat uppföljning av internkontrollplanerna 2024 till kommunstyrelsen (vad gäller räddningsnämnden framgår detta i ett samlingsärende i diariet, vilket vi inom ramen för granskningen erhållit ett utdrag ifrån).

6.1. Kommunstyrelsen, iakttagelser från dialog (22/11-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet framförs att de uppdagade händelserna inom vård- och omsorgsverksamheten ledde till att KS snabbt fattade beslut om att tillsammans med äldrenämnden ta fram en plan för att bygga upp en stödverksamhet inom KR. Detta inkluderar stöd inom rekrytering och genomförande av stickprovskontroller. KS har också arbetat intensivt med lokalförsörjningsplaner och anpassningar utifrån den förändrade befolkningsprognosen. Två betydande händelser som KS vill lyfta är arbetet med civilt försvar och krisberedskap samt en satsning på livsmedelsberedskap. Inom befintlig ram gjordes ett inköp på 10 mnkr för att undvika prishöjningar. Efter delårsrapporten blev det klart att Uppsala kommun kommer att ta över ansvaret för en större andel av en cirkulationsplats, vilket medför en kostnadshöjning. En månadsrapport kommer att redovisas under veckan.

En verksamhetsflytt har genomförts där mottagningen av flyktingar från Ukraina flyttas till arbetsmarknadsförvaltningen. Detta sker eftersom det tidigare styrdes av en särskild lag under KS, men nu omfattas av ett annat lagrum. Flytten medför att statsbidrag överförs till arbetsmarknadsnämnden, och KS har fått bra med statsbidrag för den målgruppen. Massflyktindirektivet är nu utverkat.

När det gäller mål och uppdrag har ingen ny data tillkommit sedan sist, men överlag går arbetet bra. Två uppdrag är försenade men pågår. Inom exploateringsverksamheten har KS hanterat ett underskott och arbetat med att balansera ekonomin. Samhällsbyggnadsportföljen har varit i fokus för att säkerställa att den stämmer överens med nya medlemmar i kommunen och de som flyttar in. KS har arbetat med att underlätta för byggaktörer och fokuserar på att pausa projekt där det är möjligt. Det finns ett behov av att se över styrningen kopplat till nyckeltal och mål för projekt på egen mark, något som ännu inte tagits upp på politisk nivå.

Uppsala växer, men inte i samma takt som tidigare förutspåts. När det gäller barn och unga står tillväxten stilla. KS har fått i uppdrag att se över indikatorer och införa nyckeltal för att hantera vakansgrader. Trots utmaningar med skolor och exploateringsprojekt fortsätter Uppsala att växa. KS betonar vikten av långsiktighet och samarbete mellan majoritet och opposition för att säkerställa stabilitet och framgång.

Intern kontroll och uppföljning

Vid dialogmötet beskrivs att internkontrollplanen för KS inkluderar en processbeskrivning där stab och avdelningschefer identifierar risker. En workshop genomförs för att diskutera relevanta risker och kontrollområden. Uppföljningen sker genom rapportering till processledningsansvarig och politisk beredning. KS har ett reglemente för intern kontroll och sammanställer information från nämnderna till årsbokslutet.

6.1. Kommunstyrelsen, iakttagelser från dialog (22/11-2024)

Övrigt som framgick vid dialogmötet

Representanterna från styrelse och förvaltning beskriver att kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med kontinuitetsplanering och har utvecklat handlingsplaner och program mot välfärdsbrott. Upphandling och uppföljning är centrala delar i arbetet, och KS är medveten om de kriminellas förmåga att hitta luckor. Därför fortsätter KS att arbeta intensivt med dessa frågor framåt.

6.1 Kommunstyrelsen, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att styrelsen har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna styrelsemål utgör styrsignaler för verksamheten. Vi konstaterar dock att indikatorerna inte är heltäckande för alla mål, uppdrag eller åtgärder vilket försvårar en samlad bedömning av måluppfyllelsen. För vissa indikatorer saknas även startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna. Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och styrelsens egna bedömning är att mål och uppdrag uppfylls i hög grad. För vissa uppdrag och nämndmål har även indikatorer följts upp i relation till dessa. Styrelsens uppföljningar innehåller även gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns förbättringspotential i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att styrelsen följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har styrelsen erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Styrelsen redovisar ett underskott om 112 mnkr 2024. Styrelsen har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till underskottet. Därtill har styrelsen beslutat om ett antal åtgärder för en ekonomi i balans inom mark- och exploateringsverksamheten, som underskottet främst är hänförligt till.

Vår bedömning är således att styrelsen i allt väsentligt har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.1 Kommunstyrelsen, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att styrelsen antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Styrelsen har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per april och sista augusti samt vid årsredovisning i enlighet med uppföljningsplan. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Styrelsens internkontrollplan är utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.2

Arbetsmarknadsnämnden (AMN)

6.2 Arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-21
Antal mål	3 nämndmål, 20 uppdrag, 2 tillkommande uppdrag.
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelsen	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga åtgärder framkommer av mottagen dokumentation.
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser.

Generella iakttagelser

I arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 - Åtta uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 2 - Fyra uppdrag, två nämndmål.
- Fokusmål 3 - Två uppdrag.
- Fokusmål 4 - Sex uppdrag.

Kommunstyrelsen beslutade även 2022-03-09 § 59 om två tillkommande uppdrag om nämndernas kris- och beredskapsarbete, vilka även är föremål för uppföljning. Uppdragen återfinns inte i nämndens verksamhetsplan.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget.

I verksamhetsplanens bilaga 3 återfinns nämndens indikatorer. Indikatorerna ligger till grund för bedömningen av status på uppdrag och åtgärder inom respektive fokusmål. Indikatorerna är kopplade till olika nämndmål, uppdrag och åtgärder. Det finns ej indikatorer för samtliga mål, uppdrag eller åtgärder.

De målnivåer som återfinns anger ett önskat tillstånd, exempelvis öka, bibehålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För vissa indikatorer specificeras inte startvärde, likväl saknas även resultat från föregående år för flera av indikatorerna.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

I nämndens uppföljningsplan framgår att bedömningen av nämndens mål och uppdrag i relation till fullmäktiges fokusmål baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder, och där det är möjligt och lämpligt, även med stöd av indikatorer. Uppföljning av måluppfyllelsen sker tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår. Enligt nämndens uppföljningsplan sker även tematisk fördjupad uppföljning av olika verksamhetsområden löpande på nämndsammanträden i enlighet med ett fastställt årshjul.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att nämndens arbete med tilldelade uppdrag samt beslutade åtgärder pågår enligt plan, med en avvikelse då en åtgärd bedöms vara försenad. I uppföljningen följs totalt 25 uppdrag, nämndmål och gemensamma nämnd-/bolagsmål upp. Av dessa bedöms tre som klara och 22 som påbörjade. Ett nämndmål prognosticeras att uppfyllas under året, medan två prognosticeras uppfyllas i slutet av mandatperioden (år 2026). Av de påbörjade uppdragen bedöms tio bli klara under året, sex bli färdiga under 2025 och resterande under 2026. Av nämndens 71 åtgärder är 65 åtgärder påbörjade, två klara, tre väntar och en åtgärd är försenad. Uppföljning sker även på beslutade indikatorer. Resultat från föregående år, 2023, utgör utgångsläge i uppföljningen.

I nämndens uppföljning per sista augusti framgår en samlad bedömning av nämndens bidrag till fokusmålen. Av uppföljningen framkommer att samtliga fokusmål uppfylls i hög grad, och att nämndens arbete för att genomföra tilldelade uppdrag och beslutade åtgärder till stor del pågår enligt plan.

Uppföljningen per december (årsredovisning / verksamhetsberättelse) framkommer att nämnden har bidragit helt till att uppfylla fokusmål 3 och i hög grad bidragit till att uppfylla fokusmål 1, 2 och 3. Av 20 uppdrag bedöms 18 vara färdiga och två är påbörjade. Nämndmålen bedöms pågå enligt plan och beräknas bli färdiga vid mandatperiodens slut 2026. Det gemensamma nämnd-/bolagsmålet och de två tillkommande uppdragen bedöms vara färdiga.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning	
Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-21
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Inga särskilda åtgärder framkommer, redovisar positiv avvikelse

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
+ 15 mnkr	+ 45 mnkr	+ 68,2 mnkr

Generella iakttagelser

Arbetsmarknadsnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månatliga rapporter (februari – november exklusive juni) samt vid tre fasta uppföljningspunkter under året. Ekonomiska nyckeltal ska redovisas månatligen. I de månadsrapporter som avlämnas ska en redovisning av eventuella avvikelser från fastställd budget ske samt innehålla en helårsprognos.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk månadsuppföljning maj och september-december 2024.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har även hanterats 2024-04-26.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att nämnden redovisar ett överskott om 11 mnkr i relation till periodens nollbudget. Orsakerna till överskottet uppges vara högre statsbidrag för vuxenutbildning än budgeterat, samt lägre kostnader för utbetalt försörjningsstöd. Nämnden prognosticerar en positiv avvikelse mot budget om + 15 mnkr för helåret. Prognosspannet är dock satt till 5 – 25 mnkr, med anledning av osäkerheten kring hur kostnaderna för försörjningsstöd kommer att utvecklas under året.

Vid delårsuppföljning per sista augusti redovisar nämnden ett överskott om 35 mnkr vilket uppges bero på lägre försörjningsstöds-kostnader än budgeterat samt högre statsbidrag från Skolverket. Nämndens helårsprognos är ett överskott om 45 mnkr, vilket främst är hänförligt till överskott inom ekonomiskt bistånd samt inom vuxenutbildningen.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

I samband med bokslutet per december redovisar nämnden en positiv avvikelse om 68,2 mnkr.

Likt uppföljning per mars/april och augusti uppges det vara hänförligt till högre statsbidrag än budgeterat samt lägre försörjningsstödskostnader. Vuxenutbildningen visar ett överskott om 19 mnkr medan verksamheterna ekonomiskt bistånd/flykting redovisar ett överskott uppgående till 47 mnkr.

I jämförelse med prognosen per sista augusti är resultatet för helåret 23,2 mnkr bättre än prognosticerat.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-21
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	9, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	5
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska kontrollmoment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Arbetsmarknadsnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för arbetsmarknadsnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen. Internkontrollplanen bygger på underlag från en omvärlds- och riskanalys som genomförts under 2023. En prioritering av risker genomfördes vid nämndsammanträdet 31 augusti 2023, där ledamöterna i nämnden fick möjlighet att diskutera förvaltningens förslag på risker. Riskvärdering utifrån sannolikhet och konsekvens är inte med i internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och ansvarig. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Uppföljning av internkontrollplanen sker enligt uppföljningsplanen till nämnden vid delårsbokslut per sista augusti samt i samband med årsbokslut. Det sker även en intern delrapportering vid delårsbokslutet per mars.

Det konstateras att kontrollmomenten i internkontrollplanen ej följts upp i samband med delårsbokslutet per sista augusti.

Vid sakgranskning har det tydliggjorts att uppföljning sker direkt efter årsbokslut, det vill säga i september i enlighet med vad som framgår av internkontrollplanen. Vi har inom ramen för sakgranskningen erhållit uppföljningen. Två av nio kontroller visar på mindre anmärkning. Åtgärdsförslag framgår av uppföljningen.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden

Generella iakttagelser

Vid årsbokslutet har en avrapportering av arbetet med intern kontroll genomförts. Samtliga kontrollmoment i internkontrollplanen har följts upp, inklusive de två obligatoriska momenten. Fyra kontrollmoment har visat på mindre anmärkningar. Åtgärden som redovisas för dessa är att även genomföra kontroller i nämndens internkontrollplan för 2025.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden, iakttagelser från dialog (20/9-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet uppges ett antal viktiga händelser under 2024, bland annat att kommunerna får ansvaret för flyktingar som omfattas av massflyktsdirektivet i november, inklusive de från Ukraina som har kommit till Sverige. AMN har förberett sig för detta under hela året, men det finns fortfarande vissa frågetecken kring lagstiftningen och en allmän osäkerhet. Arbetslösheten har ökat, och AMN arbetar med grupper som står långt från arbetsmarknaden. AMN agerar som en aktör som erbjuder insatser när den statliga arbetslöshetsbekämpningen inte klarar sitt uppdrag. Behovet av ekonomiskt bistånd fortsätter att minska.

Fler nyanlända som kom under flyktingkrisen går nu ut i arbete eller studier. Samtidigt söker sig nya målgrupper till kommunens konsumentvägledning, då inflationen har inneburit stora ekonomiska utmaningar. AMN kommer att ta ansvar för 700 personer från Ukraina, och schablonersättningen från staten ska täcka de största delarna av kostnaderna. AMN har en plan för att 1000 fler Uppsalabor ska nå egen försörjning. Målet är att andelen biståndsmottagare inte ska överstiga en procent av befolkningen, och detta arbete är indelat i fyra målområden. Behovet av ekonomiskt bistånd och antalet vuxna biståndsmottagare har successivt minskat mellan 2020 och 2024. Detta är inte unikt för Uppsala, men kommunen tar mark i jämförelse med andra kommuner. Uppsala har dock tuffa förutsättningar kopplat till höga hyror, vilket kräver god inkomst. AMN följer också noga utvecklingen av antalet barn under 18 år som lever i hushåll med ekonomiskt bistånd och har flera åtgärder som riktar sig till denna grupp. Mottagandet av nyanlända är en annan viktig fråga, och siffrorna är inte förvånande med tanke på den nationella diskussionen. Arbetslösheten ökar både i Uppsala och i riket generellt, men Uppsala har en lägre arbetslöshet än riksgenomsnittet. Än så länge har detta inte påverkat AMN:s verksamhet i stor utsträckning.

Fler nyanlända kommer ut i arbete, och AMN ser att etableringen sker, även om den går långsamt. Kontakterna med konsumentrådgivningen ökade med tre procent mellan 2022 och 2023, vilket beror på inflation, höga elpriser och små marginaler i hushållens ekonomi. Det har också varit ett högre inflöde till budget- och skuldrådgivningen. Riksnormen räknas upp varje år, och biståndsmottagare får full täckning för elpriserna när biståndet betalas ut. Nya grupper har ställts inför en ny typ av fattigdom, vilket är en nationell utmaning. Arbetsmarknaden har en låg andel anställda i yrken med inga eller låga utbildningskrav, vilket ställer krav på att hitta insatser och åtgärder. En stor del av AMN:s ekonomi kommer inte från kommunbidraget utan från extern finansiering, och AMN arbetar mycket med ESF-projekt.

Representanterna vid dialogmötet framför att nämnden sammantaget gör bedömningen att arbetet för att uppfylla de uppsatta målen fortskrider väl. Tre uppdrag bedöms som färdiga.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden, iakttagelser från dialog (20/9-2024)

Ekonomistyrning och uppföljning

Den största verksamheten inom AMN är ekonomiskt bistånd, som mottar hälften av kommunstödet. AMN får även statliga bidrag från Arbetsförmedlingen, Skolverket och Migrationsverket. Utfallet fram till och med augusti visar på ett stort överskott inom både vuxenutbildning och ekonomiskt bistånd, vilket resulterar i ett överskott på 35 miljoner kronor. Jämfört med föregående år är detta resultat ännu bättre, och AMN har haft stora överskott under flera år. Prognosen för året är ett överskott på 45 miljoner kronor, främst inom ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning, tack vare generösa statsbidrag. AMN har sänkt sina kostnader för försörjningsstöd med över 100 miljoner kronor under de senaste fyra åren. Med en prognos på 45 miljoner kronor i överskott, räknar AMN med ett intervall på -1 till +10 miljoner kronor, vilket innebär att överskottet kan landa mellan 40 och 55 miljoner kronor. Trots att det är få månader kvar på året, finns det fortfarande en viss osäkerhet, särskilt gällande ersättningar och kostnader för flyktingar från Ukraina. När det gäller investeringar har AMN en mycket liten budget på 3 miljoner kronor och har hittills spenderat 1 miljon kronor.

Intern kontroll och uppföljning

Processen för intern kontroll inom AMN beslutas tillsammans med verksamhetsplanen (VP). Ett beslut har tagits om att genomföra en delårsuppföljning per september samt en helårsuppföljning. Under våren har AMN genomfört en intern uppföljning för att säkerställa att kontrollmomenten följs internt. Vid kommande sammanträde kommer AMN att arbeta med en workshop baserad på de risker som förvaltningen har identifierat. Arbetet har involverat förvaltningsledningsgruppen och varje avdelning har arbetat med sina specifika risker. Nämnden kommer arbeta igenom riskområdena, och då kommer det att finnas mer detaljerad text under varje risk. Den första stora delen som nämnden kommer att delta i är en workshop kring riskerna. Förvaltningen tar emot alla inspel från denna workshop. Beroende på risk och vad som framkommer under diskussionerna, kommer riskhanteringen att delas upp i två delar: vad som ska hanteras inom ramen för verksamhetsplanen respektive internkontrollplanen. Nämnden kommer att arbeta utifrån de underlag som presenteras.

6.2 Arbetsmarknadsnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Nämnden har även, utöver de av kommunfullmäktige beslutade indikatorerna, beslutat om ett antal indikatorer som används för mätning av måluppfyllelse. Vi konstaterar dock att indikatorerna inte är heltäckande för alla mål, uppdrag eller åtgärder vilket försvårar en samlad bedömning av måluppfyllelsen. För vissa indikatorer saknas även startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i verksamhetsplanerna. Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att mål och uppdrag uppfylls i hög grad. Vi poängterar att nämndens uppföljningar innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns förbättringspotential i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett överskott om 68,2 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.2 Arbetsmarknadsnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp i samband med årsredovisningen. Uppföljning har ej skett i samband med delårsuppföljningen per sista augusti i enlighet med nämndens uppföljningsplan. Däremot framgår av internkontrollplanen att uppföljning ska ske direkt efter delårsbokslutet, det vill säga i september, eftersom nämnden ej sammanträder i augusti. Uppföljning har skett i enlighet med detta, där två av nio kontroller visar mindre anmärkning. Förslag på åtgärder har presenterats.

Nämnden har fått ta del av återrapportering vid årsredovisningen avseende avvikelser i kontrollmomenten. För de avvikelser som uppmärksamats har förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 i allt väsentligt har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.3

Gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN)

6.3. Gatu- och samhällsmiljönämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-13
Antal mål	1 nämndmål, 18 uppdrag, 12 tillkommande uppdrag.
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljningarna
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I gatu- och samhällsmiljönämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 - Fyra uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 2 - Två uppdrag.
- Fokusmål 3 - Sex uppdrag.
- Fokusmål 4 - Sex uppdrag.

Nämnden har även tolv tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Uppdragen återfinns inte i nämndens verksamhetsplan, men ingår i uppföljningen per mars/april.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer till nämndmålet samt indikatorer med koppling till nämndens grunduppdrag. Det finns ej indikatorer för samtliga uppdrag eller åtgärder.

De målnivåer som återfinns anger ett önskat tillstånd, exempelvis öka, bibehålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För några indikatorer specificeras inte startvärde, och det saknas resultat från föregående år för vissa av indikatorerna.

I nämndens uppföljningsplan framgår att bedömningen av nämndens mål och uppdrag i relation till fullmäktiges fokusmål baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder, och där det är möjligt och lämpligt, även med stöd av indikatorer.

6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Generella iakttagelser

Uppföljning av måluppfyllelsen sker tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår.

I delårsuppföljningen per mars/april redogörs för en uppföljning av nämndmål, uppdrag och åtgärder. Samtliga uppdrag som ingår i verksamhetsplanen är påbörjade. Av de tolv tillkommande uppdragen är elva påbörjade och ett väntar. Nämndmålet prognosticeras uppfyllas i slutet av mandatperioden, det vill säga 2026.

Det sker ingen uppföljning av beslutade indikatorer per mars/april.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti framkommer att det finns utmaningar att nå fokusmål 3. Arbete pågår dock enligt plan inom majoriteten av uppdragen. Följande framkommer av rapporteringen:

- Fokusmål 1: Prognos för måluppfyllnad är helt uppfyllt.
- Fokusmål 2: Prognos för måluppfyllnad är helt uppfyllt.
- Fokusmål 3: Prognos för måluppfyllnad är i hög grad uppfyllt.
- Fokusmål 4: Prognos för måluppfyllnad är helt uppfyllt.

Av uppföljningen framkommer att prognosen för måluppfyllnad baseras på att genomförandet av uppdrag och åtgärder till stor del löper på enligt plan. Vid uppföljningen finns även en beskrivning av indikatorer som används för mätning inom respektive fokusmål. Som tidigare beskrivits har inte samtliga indikatorer en målnivå för 2024.

I årsredovisningen framkommer att nämndens arbete följt verksamhetsplanen för 2024 och att nämnden redovisar en god måluppfyllelse för fokusmålen. Det framkommer att nämnden bedömer att två fokusmål i hög grad uppfyllts och två helt uppfyllts. Det finns en beskrivning av indikatorer inom respektive fokusmål, dock saknas utfall på vissa av indikatorerna och det är inte fullt ut tydligt vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål eller uppdrag.

6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-13
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
- 12 mnkr	Budget i balans	- 1 mnkr

Generella iakttagelser

Gatu- och samhällsmiljönämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månatliga rapporter (februari – november exklusive juni) samt vid tre fasta uppföljningspunkter under året. I de månadsrapporter som avlämnas ska en redovisning av eventuella avvikelser från fastställd budget ske samt innehålla en helårsprognos.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning månatligen under perioden januari-december 2024.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att nämnden redovisar ett underskott om – 6 mnkr för perioden, vilket är en negativ avvikelse i relation till budget. Avvikelsen uppges bero på högre kostnader för vinterväghållning samt högre kostnader för färdtjänst. Nämndens helårsprognos är ett underskott om – 12 mnkr, främst hänförligt till ovan angivna orsaker. Nämnden beslutade 2024-04-24 att utifrån det ekonomiska resultatet per mars och det prognosticerade helårsresultatet ta fram en åtgärdsplan i syfte att nå en ekonomi i balans. Vid delårsuppföljningen per sista augusti redovisar nämnden ett överskott om 25 mnkr, vilket uppges bero på lägre utredningskostnader, konsultkostnader samt lägre kostnader för gatuunderhållet. Intäkterna från försäljning av verksamhet är även högre än beräknat.

6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Av redovisningen framkommer att nämnden har genomfört besparingar om 7 mnkr genom vakanshållning och lägre tillsättning av visstidsanställningar bland annat.

Nämndens helårsprognos är en budget i balans. Vid årsbokslutet redovisar nämnden ett underskott om 1 mnkr, vilket främst är hänförligt till högre kostnader inom vinterväghållning samt transportkostnader för färdtjänst.

6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-13
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	6, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	3
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska kontrollmoment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Gatu- och samhällsmiljönämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för gatu- och samhällsmiljönämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

Planen beskriver vilka kontroller som ska genomföras utifrån identifierade risker, som värderats och prioriterats. I samband med detta har även beslut fattats om riskerna ska hanteras i verksamhetsplan, internkontrollplan eller i det löpande kvalitetsarbetet.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Internkontrollplanen saknar en riskvärdering utifrån sannolikhet och konsekvens. Det saknas även information om kontrollansvarig.

Uppföljning av tre kontrollmoment sker per augusti och resterande följs upp i samband med årsredovisning. Vid uppföljningen per sista augusti framkommer att samtliga tre planerade kontrollmoment har genomförts. Samtliga har följts upp utan anmärkning.

I samband med årsredovisningen har samtliga sex kontrollmoment följts upp. Fyra av kontrollerna har genomförts med resultatet utan anmärkning och två har genomförts med resultatet mindre anmärkning. För de två kontroller som resulterat i en mindre anmärkning framgår åtgärd med slutdatum.

6.3. Gatu- och samhällsmiljönämnden, iakttagelser från dialog (17-10-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet uppges att nämnden har renoverat Gränbyparken och färdigställt projektet, vilket har varit en stor trygghetssatsning. Tidigare var det få som ville vistas där, vilket gjorde att parken drog till sig fel sorts människor. Målet är att parken ska bli en naturlig mötesplats. Efter sommaren kommer en guidad tur att genomföras, och förändringen är märkbar. Nu används parken för grillning, fotboll och andra aktiviteter. GSN har även planterat 200 nya träd och säkerställt att vattenmängder kan hanteras effektivt. GSN har öppnat Tullgarnsbron och samtidigt stängt av motortrafiken på Islandsbron. Trots vissa utmaningar har nämnden noggrant övervakat projektet och fått flera återrapporteringar. Eventuella "barnsjukdomar" i samband med nya projekt har åtgärdats, och nya rutiner har snabbt implementerats för att lösa problem. GSN har även lanserat initiativet "Min hållbarhetsidé", som syftar till att involvera allmänheten och leda till klimatåtgärder.

Nämndens bedömning vid tidpunkten för dialogmötet är att arbetet med mål och uppdrag löper på enligt plan.

Ekonomistyrning och uppföljning

Representanterna från dialogen framför att GSN visade ett underskott på 12 mnkr i april, vilket berodde på högre avskrivningskostnader. En åtgärdsplan beslutades och togs fram i juni. I augusti visade prognosen en budget i balans. Vidare framgår att nämnden beslutat om åtgärder motsvarande 7 mnkr genom att inte tillsätta vakanta tjänster, minska driftskostnader, minska inköp av konsulter och underhåll samt haft ett lägre behov av utredningar i investeringsprojekt.

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller processen för intern kontroll så nämner representanterna att nämnden utgår ifrån kommunens gemensamma omvärldsanalys och genomför en riskanalys baserad på detta. Risker hanteras i verksamhetsplaneringen och internkontrollen. Riskregistret uppdateras årligen och nämnden prioriterar risker genom workshopar och presentationer från förvaltningen. GSN granskar enligt plan och får rapporter per tertial, som sammanställs per helår och skickas till KS. Återkommande granskningar inkluderar delegatgranskning och processer för fakturor. Förstärkt uppföljning av klimatrelaterade frågor har genomförts, inklusive drivmedelskontroller.

6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer till nämndmålet samt indikatorer med koppling till nämndens grunduppdrag. Däremot finns det ej indikatorer för samtliga uppdrag eller åtgärder. För vissa indikatorer saknas även startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning.

Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024. Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att mål och uppdrag uppfylls i hög grad. Vi poängterar att nämndens uppföljningar innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett underskott om – 1 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till underskottet, och har även beslutat om åtgärder för att nå en budget i balans.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.3 Gatu- och samhällsmiljönämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per sista augusti samt vid årsredovisning i enlighet med nämndens uppföljningsplan. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.4

Idrotts- och fritidsnämnden (IFN)

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-18
Antal mål	5 nämndmål, 19 uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I idrotts- och fritidsnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Sju uppdrag, två nämndmål.
- Fokusmål 2 - Två uppdrag.
- Fokusmål 3 – Två uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 4 - Åtta uppdrag, två nämndmål.

Nämnden har även sex tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen. Dessa återfinns inte i verksamhetsplanen men är föremål för uppföljning i delårsuppföljningen mars/april.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer och målnivåer för uppföljning till fokusmål 1 och 4.

De målnivåer som återfinns anger ett önskat tillstånd, exempelvis öka, bibehålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För några indikatorer specificeras inte startvärde, och det saknas resultat från föregående år för vissa av indikatorerna.

I nämndens uppföljningsplan framgår att bedömningen av nämndens mål och uppdrag i relation till fullmäktiges fokusmål baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder, och där det är möjligt och lämpligt, även med stöd av indikatorer.

Uppföljning av måluppfyllelsen sker tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår.

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden

Generella iakttagelser

Delårsuppföljningen per mars/april är en förenklad uppföljning, vilket innebär att ingen uppföljning av fokusmål sker. Uppföljningen av uppdrag och åtgärder kommenteras enbart vid avvikelser från plan. Uppföljningen omfattar tillkommande uppdrag från kommunstyrelsen.

Av uppdragen uppges 16 påbörjats, tre avslutats, fyra försenats och två har ej startat. Av nämndmålen har ett påbörjats och ett avslutats. För ett nämndmål redovisas ej status.

Det sker ingen uppföljning av beslutade indikatorer per mars/april.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti återfinns en redovisning av nämndens arbete med mål, uppdrag och åtgärder. Följande framkommer av rapporteringen:

- Fokusmål 1: Prognos för måluppfyllnad är i hög grad uppfyllt.
- Fokusmål 2: Prognos för måluppfyllnad är helt uppfyllt.
- Fokusmål 3: Prognos för måluppfyllnad är i hög grad uppfyllt.
- Fokusmål 4: Prognos för måluppfyllnad är helt uppfyllt.

Av uppföljningen framkommer att prognosen för måluppfyllnad baseras på att genomförandet av uppdrag och åtgärder till stor del löper på enligt plan. Redovisningen innehåller ingen uppföljning av beslutade indikatorer.

I samband med årsredovisningen 2024 – bokslut och verksamhetsuppföljning, framgår att nämnden bedöms bidra fullt eller i hög grad till måluppfyllelse i samtliga fokusmål. Per sista december redovisar nämnden en måluppfyllelse där ett fokusmål är helt uppfyllt och tre i hög grad uppfyllda. Därtill framkommer att tolv av 32 uppdrag är klara och tre är avvikande medan övriga löper på enligt plan. En beskrivning av arbetet inom respektive uppdrag finns i redovisningen. Det finns även en beskrivning och mätning av indikatorer, det är dock inte tydligt vilka indikatorer som används för mätning av respektive mål eller uppdrag.

I samband med sakgranskning framförs att nämnden arbetar med att tydligare koppla indikatorer till uppdrag och åtgärder.

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-18
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Inga särskilda åtgärder framgår av mottagen dokumentation, nämnden redovisar positiv avvikelse

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
Budget i balans	Budget i balans	+ 5 mnkr

Generella iakttagelser

Idrotts- och fritidsnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månatliga rapporter (februari – november exklusive juni) samt vid tre fasta uppföljningspunkter under året. I de månadsrapporter som avlämnas ska en redovisning av eventuella avvikelser från fastställd budget ske samt innehålla en helårsprognos.

Utifrån granskade protokoll framgår att nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning månatligen.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att nämnden redovisar ett underskott om – 1 mnkr för perioden, vilket är en negativ avvikelse i relation till budget. Avvikelsen uppges bero på högre driftskostnader för skötsel av anläggningar, samt högre lokalhyror. Nämndens helårsprognos är en budget i balans.

I delårsuppföljningen per sista augusti, som tilldelats nämnden 2024-09-27, framgår att nämnden redovisar ett överskott om 1 mnkr vilket beror på lägre kostnader än budgeterat. Framför allt var kostnaderna lägre inom lokalhyror och avskrivningar. Helårsprognosen är per sista augusti fortsatt en budget i balans. Årsbokslutet gör gällande att nämnden redovisar ett överskott på fem mnkr. Den positiva avvikelsen uppges bero på högre intäkter för markeringsavgifter, främst från föreningslivet, samt lägre kostnader för lokalhyror och städ.

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-18
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	9, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	3
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	0
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Antal kontrollmoment inom verksamhetskontroller	4
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska kontrollmoment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Idrotts- och fritidsnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för idrotts- och fritidsnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

Planen beskriver kontrollåtgärder som arbetats fram utifrån de risker som identifierats i samband med riskidentifiering som skett under hösten 2023. Riskerna har värderats och prioriterats i samband med detta.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs till stor del av de kommunövergripande områdena. Internkontrollplanen saknar en riskvärdering utifrån sannolikhet och konsekvens. Det saknas även information om kontrollansvarig.

Uppföljning av fyra kontrollmoment sker per augusti och resterande följs upp i samband med årsredovisning. I uppföljningen per augusti framgår att fyra kontroller genomförts varav det inom tre uppmärksammats mindre anmärkningar. För dessa finns beskrivning av åtgärd med i uppföljningen.

Vid uppföljning av internkontrollplan per december framgår att tio kontroller genomförts. En av kontrollerna återfinns inte i verksamhetsplanen, utan har beslutats om i efterhand och avser "Kontrollera hur tillämpning av nya kriterier för Studenternas tillämpats samt kontrollera att bokning och fakturering fungerat som det ska".

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Av tio kontroller har granskningen genomförts med mindre anmärkning inom fem, och en med anmärkning. Kontrollen med anmärkning avser "Kontrollera vid årets slut lista över projekt som ska genomföras enligt plan och inte samt bedöm om några avvikelser kan härledas till samverkan mellan bolaget och nämnden".

Anmärkningen avser suboptimering av resurser och felaktig prioritering, då två projekt avviker från plan och har försenats.

Det finns beskrivning av åtgärd för de kontrollmoment där avvikelser uppmärksammats.

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden, iakttagelser från dialog (20/9-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet nämner representanter från nämnd och förvaltning att IFN arbetar tydligt utifrån fyra fokusområden och följer en strukturerad plan. Arbetet inkluderar klimatsatser, förbättrad folkhälsa, att göra kommunen mer attraktiv samt att stärka positionen som en ledande idrottskommun. Grunduppdragen fokuserar på jämställdhet, inkludering, livslångt idrottande och moderna föreningar, och dessa är integrerade i IFN:s egen verksamhetsplan. Målet är att utveckla möjligheterna för alla att utöva idrott och fysisk aktivitet.

Det första fokusmålet innebär att IFN främjar folkhälsa genom samverkan med föreningar och organisationer. IFN har inga egna anställda som bedriver verksamhet; i stället är det föreningslivet som driver aktiviteterna. IFN tillhandahåller lokaler och anläggningar som bidrar till en stärkt idrottsverksamhet. Det andra fokusmålet handlar om att arrangera idrottsevenemang och cupverksamhet för att förbättra näringslivet och stärka kommunens position både internationellt och nationellt. IFN är representerat i samhällsbyggnadsprocessen för att säkerställa att kommunen är attraktiv att bo i och aktiv inom idrotts- och fritidslivet, vilket sker genom lokalförslagsprocessen.

Det tredje fokusmålet är att möjliggöra för föreningar att implementera klimatsmarta lösningar på sina anläggningar, såsom multinyttjande av mark och anläggningar samt återbruk av material. Ett exempel är Uppsala Summer Zone, där återvunnet material används för att skapa hållbara idrottsytor. Det fjärde fokusmålet är att finnas där behovet är som störst, särskilt för de som är idrottsförsvagade. IFN har ett folkhälsouppdrag att ge alla som vill och kan möjlighet att delta i idrott. En ny hall invigs imorgon, dit alla är välkomna utan att vara medlemmar i en förening. IFN arbetar systematiskt och långsiktigt för att göra idrott och fritid jämställt, tillgängligt och tryggt. Samverkan är en central del av IFN:s arbete, och det strävas efter att skapa lika förutsättningar mellan olika grupper och åldrar inom idrottslivet. Det är viktigt att säkerställa att alla känner sig trygga på de platser de besöker. Inom fritidsområdet arbetar IFN med att stödja föreningslivet genom att tillhandahålla lokaler och anläggningar. Fritidsfrågorna delas mellan IFN och kulturnämnden, och det finns ett idrotts- och fritidspolitiskt program som styr arbetet. Aktiviteter som inte är kopplade till föreningslivet, såsom barns lekmiljöer, ligger under GSN:s ansvar. IFN:s uppdrag inkluderar att främja folkhälsa genom fysisk aktivitet, vilket innebär att skapa sammanhang och möjligheter för medborgarna att röra på sig, inte bara genom föreningsidrott eller tävlingsidrott. Samverkan med regionen om naturvårdsområden sker i begränsad utsträckning, men ansvaret är delat. IFN tar hänsyn till intressen inom planprocesser och detaljplaner för att säkerställa möjligheterna till fysisk aktivitet.

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden, iakttagelser från dialog (20/9-2024)

Ekonomistyrning och uppföljning

Representanter från nämnd och förvaltning nämner vid dialogen att nämnden, för innevarande år, uppvisar en ekonomi i balans med ett överskott på 1 miljon kronor per sista augusti. Den näst största intäkten kommer från avgifter, vilka fluktuerar under året beroende på säsong och skollov. Dessa oregelbundenheter kompenseras genom bokningar från föreningar. Prognosen för året är att resultatet kommer att vara i nivå med budget, vilket indikerar god ekonomisk styrning. Under flera år har det observerats en minskad inhyring i idrottshallarna, vilket innebär att IFN inte kan hyra ut dessa till andra aktörer. Resurser har tilldelats i mål- och budgetprocessen, vilket innebär att underskottet i en del kompenseras av överskott i en annan. Detta mönster verkar vara en långsiktig trend. När skolidrottssalar används, genererar de hyresintäkter till IFN. Men eftersom skolorna har högsta prioritet, står hallarna ofta tomma när de inte används av skolor. I Uppsala finns en unik modell där vi försöker samnyttja idrottshallar, vilket har varit en kombination av olika användningsområden

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller processen för intern kontroll uppges vid dialogmötet att nämnden årligen beslutar om en internkontrollplan, som syftar till att säkerställa att internkontroll genomförs kontinuerligt. Framtagningen av internkontrollplanen baseras på en risklista som förvaltningen arbetar fram. Nämnden granskar och prioriterar dessa risker, varav vissa inkluderas i internkontrollplanen. Dessutom finns det kommungemensamma risker och kontrollmoment som också beaktas. Årligen deltar politiken i en workshop för att diskutera och uppdatera risklistan. Under våren genomgick IFN utbildning i frågor rörande mutor, jäv och oegentligheter för att ytterligare stärka internkontrollen och säkerställa en hög etisk standard inom organisationen.

6.4 Idrotts- och fritidsnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer till fokusmål 1 och 4. För vissa indikatorer saknas även startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning.

Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024. Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att mål och uppdrag uppfylls i hög grad. Vi poängterar att nämndens uppföljningar innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett överskott om 5 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.4 Idrotts- och fritidsnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per sista augusti samt vid årsredovisning i enlighet med nämndens uppföljningsplan. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i allt väsentligt utformad i enlighet med denna riktlinje men saknar kontrollmoment inom området "kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut".

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 i allt väsentligt har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.5

Kulturnämnden (KTN)

6.5 Kulturnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-15
Antal mål	3 nämndmål, 21 uppdrag, fyra tillkommande uppdrag.
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I kulturnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Åtta uppdrag, tre nämndmål.
- Fokusmål 2 – Tre uppdrag.
- Fokusmål 3 – Två uppdrag.
- Fokusmål 4 - Åtta uppdrag.

Nämnden har även fyra tillkommande uppdrag i form av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsebeslut, två inom fokusmål 2 och två inom fokusmål 4. Dessa återfinns inte i verksamhetsplanen men är föremål för uppföljning i delårsuppföljningen mars/april.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer och målnivåer för uppföljning till fokusmål 1 och 4.

I verksamhetsplanens bilaga 3 framgår även specifika nämndindikatorer utifrån nämndens ansvarsområden. Indikatorerna är uppdelade per respektive fokusmål. Det framgår inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder.

De målnivåer som återfinns anger till stor del ett önskat tillstånd, exempelvis öka, bibehålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För några indikatorer specificeras inte startvärde, och det saknas resultat från föregående år för vissa av indikatorerna.

6.5 Kulturnämnden

Generella iakttagelser

I nämndens uppföljningsplan framgår att nämndens verksamhetsplan följs upp tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår. Delårsuppföljningen per mars/april är en förenklad uppföljning av avvikelser kopplat till uppdrag och nämndmål. En samlad bedömning av fokusmålen sker ej per mars/april.

Vid delårsuppföljning per augusti och vid årsredovisning redovisas en fördjupad bedömning av nämndens mål och uppdrag i relation till fullmäktiges fokusmål. Bedömningen grundas på uppföljningen av nämndens beslutade åtgärder, och där det är möjligt och lämpligt, även med stöd av indikatorer.

Av delårsuppföljningen per mars/april framgår att arbetet med samtliga nämndmål pågår enligt plan. Av totalt 25 uppdrag pågår arbete enligt nedan;

- 20 uppdrag är påbörjade.
- Ett uppdrag är färdigställt.
- Ett uppdrag väntar.
- Ett uppdrag är försenat.
- Två uppdrag är ej påbörjade.

Nämndens prognos är att samtliga uppdrag kommer att färdigställas senast i slutet av mandatperioden, 2026. Det sker ingen uppföljning av beslutade indikatorer varken per mars/april eller per augusti.

Vid uppföljning av verksamhet per augusti 2024 framgår att nämndens arbete med nämndmålen pågår enligt plan. Av 25 uppdrag pågår arbete med 22 uppdrag enligt plan, två uppdrag är färdigställda och ett är försenat. Prognosen är att samtliga uppdrag kommer att färdigställas till och med 2026. Vad gäller fokusmålen bedömer nämnden att samtliga fyra fokusmål kommer uppfyllas i hög grad. Samma bedömning görs i samband med årsredovisningen. Av årsredovisningen framkommer även att samtliga nämndmål är påbörjade. Vad gäller uppdrag är 21 uppdrag påbörjade (de uppdrag som har blivit färdiga under året tas inte med i rapporteringen). Uppföljning har skett av indikatorer i bilaga 9, där det framgår vilka indikatorer som används som mätinstrument per fokusmål. Det framgår dock inte vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag eller nämndmål.

6.5 Kulturnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-15
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Se generella iakttagelser

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
Budget i balans	Budget i balans	+ 4 mnkr

Generella iakttagelser

Kulturnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månatliga rapporter (februari – november exklusive juni) samt vid tre fasta uppföljningspunkter under året. De månadsrapporter som avlämnas ska innehålla en redovisning av eventuella avvikelser från fastställd budget och från och med april en bedömning av resultatutvecklingen i förhållande till senaste helårsprognos.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning månatligen.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att nämnden redovisar ett överskott om 4 mnkr för perioden i jämförelse med budget. Den positiva avvikelsen är främst hänförlig till lägre personalkostnader. Detta till följs av vakanser och frånvaro som inte ersatts fullt ut. Nämndens helårsprognos är en budget i balans.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti, som nämnden erhållit 2024-09-26, framgår att nämnden redovisar en positiv avvikelse gentemot budget om 11 mnkr. Detta uppges bero på lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster, utmaningar vid rekrytering samt oplanerad frånvaro. Av rapporteringen framgår att åtgärder som vidtagits är bland annat tillsvidareanställning av områdesvisa vikarier inom fritidsverksamheterna. Nämndens helårsprognos är per sista augusti fortsatt en budget i balans. I samband med årsbokslutet redovisar nämnden ett överskott om 4 mnkr, vilket främst är hänförligt till lägre personalkostnader samt att lokalprojekt flyttats fram eller färdigställts senare än budgeterat.

6.5 Kulturnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-15
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	6, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	3
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska kontrollmoment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Kulturnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för kulturnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

En förvaltningsövergripande riskanalys genomförs som underlag till internkontrollplanen, och sammanställs i ett riskregister. Nämndens arbetsutskott genomför en egen riskanalys med utgångspunkt i de samlade riskerna som identifierats av förvaltningen.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Riskvärdering utifrån sannolikhet och konsekvens återfinns ej i planen. Av internkontrollplanen framgår att processansvarig för arbetet är verksamhetscontroller med stöd av ekonomicontroller. Ansvarig per respektive kontrollmoment specificeras ej.

Uppföljning av internkontrollplanen ska enligt nämndens uppföljningsplan ske i samband med delårsbokslut per april samt vid årsredovisning.

En avrapportering av internkontrollplanen per april 2024 har avlämnats 2024-04-25 § 37. Samtliga kontrollmoment har följts upp. Tre av kontrollerna har granskats utan anmärkning, medan tre visat på mindre anmärkningar. Vid anmärkning har ett åtgärdsförslag presenterats.

I samband med årsredovisning har samtliga kontrollmoment genomförts. Tre av kontrollerna har genomförts med avvikelser. För dessa finns en fördjupad redovisning där det framgår vilka åtgärder som vidtagits.

6.5 Kulturnämnden, iakttagelser från dialog (22/11-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet uppger representanter från nämnd och förvaltning att KTN under 2024 implementerat ett nytt bidragshanteringssystem och ett nytt boknings- och bidragshanteringssystem för att förbättra kontrollen över stöd som delas ut. Revideringar av handlingsplanen till det kulturpolitiska programmet och framtagande av en ny biblioteksplan pågår. KTN väntar på besked om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029. En genomlysning av Fritid Uppsala har resulterat i en ny organisationsstruktur. KTN arbetar med samverkansprojekt och nätverk och under året har KTN arbetat mycket med klimatmålet och fått kommunens kvalitetspris för ett klimatberäkningsverktyg för offentlig konst, vilket har väckt intresse hos andra kommuner. KTN har också invigt nya fritidsverksamheter i nya Gottsundaskolan och kulturverksamheter i medborgarhuset i Rosendal, samt planerar invigningen av Slottshistoriska den 17 maj 2025. KTN har fått pris för årets mobila bibliotek och har haft satsningar på 4H-gårdar, inklusive en invigning av ny 4H-gård i Sävja. KTN har varit värd för en kultur- och fritidskonferens 2024 tillsammans med SKR, Uppsala kommun och Region Uppsala.

Vidare framgår att KTN arbetar aktivt med att förbättra indikatorerna för mätning och uppföljning. Det uppges finnas utmaningar med att definiera när uppdrag är klara och att hitta relevanta nyckeltal.

Ekonomistyrning och uppföljning

Representanter från nämnd och förvaltning beskriver att nämnden redovisade ett överskott på 13 mnkr per oktober. Intäkter av externa bidrag är lägre än budget och beror bland annat på att aktiviteter som bidragen finansierar är senarelagda. Reginateatern redovisar lägre försäljnings- och hyresintäkter än budget och en anpassning av verksamheten pågår. Den största avvikelserna gäller lägre personalkostnader än budget och beror främst på vakanser och oförutsedd frånvaro. Omorganisation inom Fritid Uppsala pågår samt ett förvaltningsövergripande arbete för att skapa en robust personalstyrka. Lägre lokalkostnader än budgeterat beror främst på förseningar i projekt. Utmaningar med rekrytering och personalomsättning kvarstår, och fritidsverksamheten har en lönesatsning för att underlätta rekryteringsarbetet. Helårsprognosen per augusti var ett överskott om 0,5 mnkr, men resultatutvecklingen per oktober indikerar ett större överskott än helårsprognosen.

6.5 Kulturnämnden, iakttagelser från dialog (22/11-2024)

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller processen för intern kontroll och uppföljning nämner företrädare från nämnd och förvaltning att Mål- och budget är överordnat styrdokument och att KTN arbetar fram en verksamhetsplan för nämnden som tar avstamp i kommunens övergripande omvärldsanalys. Ett riskregister upprättas och delges arbetsutskottet för synkronisering. En del av riskerna omformuleras till åtgärder i verksamhetsplanen eller internkontrollplanen, medan andra hanteras på annat sätt. KTN har reviderat riktlinjer för intern kontroll och arbetar med transparens och uppföljning av aktuella frågor.

6.5 Kulturnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer till fokusmål 1 och 4, och nämnden har även utöver kommunfullmäktiges beslutade indikatorer, egna nämndspecifika indikatorer. För vissa indikatorer saknas dock startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning.

Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024. Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egen bedömning är att mål och uppdrag uppfylls i hög grad. Vi poängterar att nämndens uppföljningar innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett överskott om 4 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.5 Kulturnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per sista april samt vid årsredovisning i enlighet med nämndens uppföljningsplan. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.6

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN)

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-20
Antal mål	9 nämndmål, 12 uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Genom delårsuppföljning och årsredovisning
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelsen	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Tre uppdrag, tre nämndmål.
- Fokusmål 2 – Två uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 3 – Tre uppdrag, fyra nämndmål.
- Fokusmål 4 - Fyra uppdrag, ett nämndmål.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer och målnivåer för uppföljning till fokusmål 1, 2 och 3. Det framgår inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder.

Samtliga indikatorer har en specifik målnivå för 2024 alternativt ett önskat värde i form av att målet ska vara högre än jämförvärde i Sverige (gäller framförallt NKI – nöjd kund index).

I nämndens uppföljningsplan framgår att nämndens verksamhetsplan följs upp tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår. Vid varje delårsuppföljning och vid årsredovisning bedömer nämnden vilken mån den bidragit till att förverkliga såväl fullmäktiges fokusmål och uppdrag som egna nämndmål. Bedömningen grundas på uppföljningen av nämndens beslutade åtgärder, och där det är möjligt och lämpligt, även med stöd av indikatorer.

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Vid redovisning per mars/april framkommer att nämndens verksamhet till stor del följer plan. Uppföljning av uppdragen har genomförts, dock görs ingen samlad bedömning av mål och prognos för uppdrag med hänvisning till att uppföljningen per april är förenklad.

I uppföljningen per sista augusti redovisas resultat vad gäller nämndmål, uppdrag och åtgärder. Av uppföljningen framkommer att nämnden bedömer att två fokusmål uppfylls i hög grad under året och två i hög grad. Vad gäller uppdragen är samtliga påbörjade. Redovisningen innehåller en uppföljning av indikatorer som härleds till de olika fokusmålen. Det är dock inte möjligt att utläsa vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål respektive uppdrag.

I samband med årsbokslut 2024 framgår att nämndens bidrag till fokusmål 2 och 4 är helt uppfyllda och fokusmål 1 och 3 är i hög grad uppfyllda. Av redovisningen framkommer att sex nämndmål är färdiga, två är påbörjade och ett är försenat. Vad gäller uppdragen är samtliga påbörjade och beräknas bli färdigställda under planperioden 2024-2026.

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-20
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Se generella iakttagelser

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
-0,3 mnkr	-0,4 mnkr	-0,4 mnkr

Generella iakttagelser

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månatliga rapporter (februari – november exklusive juni) samt vid tre fasta uppföljningspunkter under året. De månadsrapporter som avlämnas ska innehålla en redovisning av eventuella avvikelser från fastställd budget ske samt en helårsprognos.

Under perioden 2023-12-20– 2025-03 har nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning i form av årsredovisningen från 2023, vid delårsuppföljningar samt i maj.

Vid delårsuppföljningen per mars/april, som nämnden erhållit 2024-05-15, framgår att nämndens resultat för perioden är ett underskott om 3 mnkr. Avvikelsen uppges bero på lägre intäkter vilket förklaras av senarelagd fakturering av årsavgifter, lägre intäkter för livsmedelskontroller, lägre förrätningsavgifter samt lägre intäkter för VA-tillstånd. Nämndens helårsprognos är ett underskott om 0,3 mnkr. Nämnden har fastställt redovisningen men ej beslutat om några åtgärder.

I samband med delårsuppföljningen per sista augusti framkommer att nämnden redovisar ett positivt resultat gentemot budget om 0,4 mnkr. Intäkterna är fortsatt lägre än budgeterat men nämnden har även haft lägre kostnader för perioden för personal och övriga tjänster. Nämndens helårsprognos är per sista augusti -0,4 mnkr.

Av årsbokslutet framgår att nämnden redovisar ett underskott om 0,4 mnkr, likt prognosen per sista augusti.

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-15
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollmoment 2024	9, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom verksamhetskontroller	1
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	2
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	2
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	3
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för miljö- och hälsoskyddsnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

En riskworkshop genomfördes i september 2023 av förvaltningens ledningsgrupp och avdelningsrepresentanter, där 30 risker identifierades, analyserades och prioriterades. Riskerna har värderats och bedömts utifrån sannolikhet och konsekvens. Fjorton av riskerna har åtgärder som följs upp i internkontrollplanen 2024, medan övriga risker hanteras inom ramen för verksamhetsplanen eller i den löpande verksamheten. Nämndens deltagande i framtagandet framgår ej av internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs både av de kommunövergripande områdena och ett eget kontrollområde. Det saknas information om kontrollansvarig.

Enligt nämndens uppföljningsplan sker uppföljning av vissa utvalda kontrollmoment vid varje delårsuppföljning. Samtliga kontrollmoment följs upp i samband med årsredovisning.

Tre kontrollmoment har följts upp i samband med delårsbokslut per sista augusti. Av redovisningen framgår att samtliga kontroller genomförts utan anmärkning.

En avrapportering av internkontrollplanen för helår 2024 har skett till nämnd 2025-01-29. Samtliga nio kontrollmoment har genomförts, varav fem resulterat i mindre anmärkningar. För dessa finns åtgärdsförslag presenterat.

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden, iakttagelser från dialog (17/10/2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Företrädare från nämnd och förvaltning framför att prognosen för måluppfyllnad visar att två mål är i hög grad uppfyllda och två är helt uppfyllda. Inom välfärden planerades automatisering av ärendeflöden, men behovet av fler applikationer ledde till en upphandling av ett nytt verksamhetssystem. Inom fokusmål 3 ligger MHN efter med planerad tillsyn, främst inom miljöskydd, på grund av nytilkomna ärenden och att chefen inom miljöskydd varit tf. förvaltningsdirektör. Vad gäller viktiga händelser 2024 framförs att MHN har övergått till efterhandsdebitering av livsmedelskontroll och genomfört en ny riskklassning av livsmedelsanläggningar. Förändringar i avfallslagstiftningen, inklusive hushållsavfall, har trätt i kraft. I maj stängde statliga lantmäterier ned digital tillgång till akter, vilket nu tar längre tid att begära ut. Upphandlingar av verksamhetssystem för miljöbalken och livsmedelskontroll har påbörjats. Kostråd har utfärdats för PFAS i fisk och ett nytt kvalitetsledningssystem har införts.

Ekonomistyrning och uppföljning

Vid dialogmötet framförs att MHN redovisade ett överskott om 0,4 mnkr per T2 på grund av lägre intäkter för kontroll, tillsyn, VA-tillstånd och förrättningar. Helårsprognosen visar ett underskott om 0,4 mnkr. Vad gäller åtgärder för att nå en budget i balans framförs att MHN ser över ekonomisk uppföljning och har prioriterat bort verksamhetsplaneringsdagar för att frigöra tid till tillsyn. Kvalitetsarbete har senarelagts och ekonomisk uppföljning mellan avdelningarna har ökat.

Intern kontroll och uppföljning

När det gäller processen för intern kontroll framför representanterna från nämnd och förvaltning att riskinventering och riskvärdering görs i förvaltningens ledningsgrupp. Riskarbetet börjar i augusti och diskuteras i nämnden. Prioriterade risker hanteras i VP, IKP och OP. Idag involveras nämnden främst via informationspunkter om identifierade risker och riskåtgärder samt beslutspunkter som förvaltningen har löpande under året, rörande dels att fastställa internkontrollplanen för kommande år, dels att följa upp resultatet till nämnden i den omfattning som fastställts i internkontrollplanen. Riskinventering och värdering görs systematiskt årligen i förvaltningens ledningsgrupp. Inför 2024 började arbetet i augusti 2023 då ledningsgruppen analyserade de utmaningar som kan komma att påverka verksamheten på kort och lång sikt.

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden, iakttagelser från dialog (17/10-2024)

Intern kontroll och uppföljning (forts.)

I september 2023 genomförde miljöförvaltningens ledningsgrupp en riskworkshop där 30 risker som kan hindra, störa eller hota verksamhetens uppdrag under 2024 identifierades, analyserades och prioriterades. Varje risk bedömdes utifrån sannolikhet, konsekvens och hanterbarhet. Fjorton risker har åtgärder som följs upp i internkontrollplanen 2024, medan de övriga riskerna hanteras via åtgärder i verksamhetsplanen eller i den dagliga verksamheten. Just nu pågår ett arbete inom förvaltningen att identifiera utmaningar och risker inför 2025.

6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. I verksamhetsplanen finns indikatorer som är mätbara, det är dock inte tydligt vilka indikatorer som hör till respektive mål och uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning. Vi bedömer således att spårbarhet mellan mål, uppdrag och indikator kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att mål och uppdrag uppfylls i hög grad. Vi poängterar att nämndens uppföljningar innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av tydlig spårbarhet mellan mål, uppdrag och indikator för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden till stor del erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett underskott om -0,4 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till underskottet, dock har vi ej kunnat verifiera att några åtgärder vidtagits med anledning av avvikelser. Vi bedömer att det finns utrymme för förbättring vad gäller tydlighet i spårbarhet av beslut vid eventuella avvikelser.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten i allt väsentligt bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.6 Miljö- och hälsoskyddsnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per sista augusti samt vid årsredovisning i enlighet med nämndens uppföljningsplan. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.7

Omsorgsnämnden (OSN)

6.7 Omsorgsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-18
Antal mål	1 nämndmål, 20 uppdrag, 2 tillkommande uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelsen	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I omsorgsnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Nio uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 2 – Tre uppdrag.
- Fokusmål 3 – Två uppdrag.
- Fokusmål 4 - Fem uppdrag.

Nämnden har även två tillkommande uppdrag i form av beslut från kommunstyrelsen. Uppdragen återfinns inte i nämndens verksamhetsplan, men är föremål för uppföljning vid delårsuppföljningen per mars/april.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer och målnivåer för uppföljning till fokusmål 1 och 4. Det framgår inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder.

De målnivåer som återfinns anger till stor del ett önskat tillstånd, exempelvis öka, bibehålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För några indikatorer specificeras inte startvärde, och det saknas resultat från föregående år för vissa av indikatorerna.

I nämndens uppföljningsplan framgår att nämndens verksamhetsplan följs upp tre gånger per år i enlighet med de kommungemensamma riktlinjerna, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår. Vid delårsuppföljningen mars/april genomförs en förenklad uppföljning.

6.7 Omsorgsnämnden

Generella iakttagelser

Vid uppföljningen per sista augusti och vid årsredovisning bedömer nämnden vilken mån den bidragit till att förverkliga såväl fullmäktiges fokusmål och uppdrag som egna nämndmål och grunduppdraget. Delårsuppföljningarna behandlas av nämnden per april/maj och september. Årsredovisningen hanteras i februari efterföljande verksamhetsår.

Nämnden följer även tematiskt upp särskilda verksamhetsområden vid olika tidpunkter under året.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att arbetet pågår enligt plan för samtliga uppdrag och åtgärder, förutom ett uppdrag*. Uppdraget gick inte helt enligt plan vid 2023, varpå nämnden beslutat om åtgärder för att kunna nå etappmålen. I 2024 års verksamhetsplan tillkom ytterligare åtgärder.

Vid delårsuppföljningen per augusti 2024 framkommer att omsorgsnämnden, utifrån Mål- och budget 2024-2026, arbetar i 20 uppdrag, ett kommungemensamt nämndmål samt 51 åtgärder. Prognosen i samband med uppföljningen per sista augusti är att nämndens åtgärder inom tilldelade uppdrag till övervägande del leder till önskat resultat för tre av fyra fokusmål. Arbeta med uppdrag och åtgärder inom tre av fokusmålen (1,2 och 4) uppges pågå enligt plan. Vad gäller fokusmål 3 bedömer nämnden att uppdrag och åtgärder delvis kommer leda till önskat resultat. Några av åtgärderna inom detta fokusmål uppges vara försenade.

Årsredovisningen innehåller en beskrivning av respektive uppdrag och åtgärder inom respektive fokusmål. Det saknas dock en samlad bedömning av måluppfyllelsen för fokusmålen. Det finns även en beskrivning av indikatorer som använts för mätning av måluppfyllelse kopplat till respektive fokusmål. Det är dock inte fullt ut möjligt att utläsa vilka indikatorer som hör till nämndmål eller uppdrag inom fokusmålen.

** Uppdrag 20; öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.*

6.7 Omsorgsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning	
Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-18
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
+ 10 mnkr	+ 22 mnkr	+ 4 mnkr

Generella iakttagelser

Omsorgsnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande, genom månadsbokslut. Vid månadsboksluten ges även en indikation till avvikelse i relation till helårsprognos. Månadsboksluten redovisas som informationsärenden, medan delårsbokslut och helårsbokslut hanteras som beslutsärenden i maj och september samt i februari efterföljande år.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning i februari, juni samt september-december 2024.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har även hanterats 2024-04-22. Av uppföljningen framkommer att nämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget för perioden om – 7 mnkr. Avvikelsen beror främst på högre personalkostnader, för såväl egenanställd personal och inhyrd legitimerad personal. En stor del av avvikelsen kan härledas till högre personalkostnader inom egen regi, personlig assistans. I samband med uppföljningen beslutade nämnden att samtliga verksamheter med underskott eller negativ prognos ska upprätta handlingsplaner. Dessa ska rapporteras löpande till nämnden. Nämndens helårsprognos är ett positivt resultat om 10 mnkr. Prognosintervallet är satt till 0 – 20 mnkr.

Vid delårsbokslut per sista augusti framgår att nämnden redovisar ett överskott om 13 mnkr. Detta uppges bero på högre intäkter från avgifts- och hyresintäkter från brukare samt momsintäkter från staten. Det beror även på lägre kostnader än budgeterat, bland annat lägre kostnader för mängden köp av utförda insatser i olika verksamhetsområden.

6.7 Omsorgsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Nämndens helårsprognos per sista augusti är en positiv avvikelse om 22 mnkr. Prognosen baseras på utvecklingen vad gäller högre intäkter samt volymutvecklingen.

Årsbokslutet gör gällande att nämnden redovisar en positiv avvikelse gentemot budget om 4 mnkr. En analys av orsaker framgår av rapporteringen. Bland annat uppges att bidragande orsak till att nämndens resultat inte står i paritet till prognosen per sista augusti är ett retroaktivt återkrav från Försäkringskassan gällande assistansersättning samt högre materialkostnader.

6.7 Omsorgsnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-18
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	6, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	3
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Omsorgsnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för omsorgsnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

Under 2023 genomfördes en omvärlds- och riskanalys. De delar av omvärldsanalysen som avser risker har förts in i ett riskregister inför framtagande av internkontrollplanen. Det framgår ej huruvida nämnden tagit del av information om riskerna. Vissa risker hanteras inom ramen för verksamhetsplanen och löpande arbete medan vissa hanteras inom ramen för internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Planen saknar information om riskvärde utifrån sannolikhet och konsekvens. Det saknas även information om kontrollansvarig.

Uppföljning av kontrollmomenten har rapporterats till nämnden 2024-10-21. Av redovisningen framgår att nämnden, i innevarande års internkontrollplan, minskat antal rapporteringstillfällen från tre till ett. Bakgrunden till detta uppges vara att minskade rapporteringstillfällen skapar utrymme till att göra djupare analyser av identifierade riskområden och bättre möjligheter att vidta åtgärder i kommande års internkontrollplan. Samtliga kontrollmoment har följts upp per oktober. Av sex genomförda kontroller visar fyra på anmärkning och en på mindre anmärkning.

6.7 Omsorgsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

De fyra kontroller som visar på anmärkning är:

- Kontrollera att personalen upplever att de har tillräckliga kunskaper om hot, våld och våld i nära relationer.
- Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.
- Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat.
- Kontroll att beslut fattas av utsedd delegat.

I en fördjupad beskrivning i rapporteringen framkommer bland annat att inte samtliga medarbetare inte genomgått en utbildning eller anse sig ha tillräcklig kompetens vad gäller hot, våld och våld i nära relationer.

För samtliga kontrollmoment som visar på avvikelser finns en beskrivning av förslag på åtgärder.

6.7 Omsorgsnämnden, iakttagelser från dialog (17/10-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Företrädare från nämnd och förvaltning beskriver vid dialogmötet att OSN har 20 uppdrag, ett kommundemensamt nämndmål och 51 åtgärder. Digital verksamhetsutveckling pågår med en strategi och handlingsplan. Inhyrningen av sjuksköterskor har minskat från 17 procent till 6 procent. Företagsservice och stöd till externa utförare har förbättrats. Utmaningar finns inom hållbart och hälsofrämjande arbetsliv samt klimatomställningen. Vad gäller viktiga händelser under 2024 framkommer att OSN har infört stärkta bakgrundskontroller med utdrag ur belastningsregistret vid alla anställningar och stärkt stödet till rekryteringsprocessen. KS har beslutat om trygg och säker vård och omsorg, vilket OSN ska besluta om. Ett utvecklingsarbete, "Yrkesresan", pågår med deltagande av 276 kommuner, lett av SKR, RSS och Socialstyrelsen. OSN arbetar också för att motverka välfärdsbrottslighet genom en egen enhet och ansvarar för handlingsplanen för full delaktighet för brukare och medborgare med funktionsnedsättning.

Ekonomistyrning och uppföljning

Vid dialogmötet framförs att OSN per augusti redovisade ett överskott om 13 mnkr, vilket utgör 0,9 procent av den samlade budgetramen. Högre intäkter och lägre kostnader för köp av utförda insatser än budgeterat bidrog till detta. Årsprognosen visar ett överskott om 22 mnkr. OSN uppges ha handlingsplaner inom olika verksamheter för att hantera negativa prognoser. Uppföljning sker löpande i förvaltningen.

Intern kontroll och uppföljning

Vid dialogmötet framförs av representanterna att OSN har ett riskregister och omhändertar risker i internkontrollplanen och VP. Uppföljning sker löpande och politiken uppges vara involverad i internkontrollplanen.

6.7 Omsorgsnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer till fokusmål 1 och 4. För vissa indikatorer saknas dock startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning. Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning. I uppföljningen saknas dock en samlad bedömning av måluppfyllelsen för fokusmålen. Vi poängterar att nämndens uppföljning innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, dock saknas en samlad bedömning av fokusmålen. Vi bedömer även att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden till stor del erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett överskott om 4 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.7 Omsorgsnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp per oktober 2024. Av granskningen konstateras att nämnden beslutat att minska rapporteringstillfällen från tre till ett för att möjliggöra djupare analyser av identifierade riskområden. Vi noterar att det i nämndens kontroller till stor del uppmärksammas avvikelser med anmärkning. För dessa har förslag på åtgärder presenterats.

Vi bedömer dock att färre rapporteringstillfällen begränsar nämndens möjlighet att agera på avvikelser och besluta om erforderliga åtgärder löpande under året.

Enligt kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* ska internkontrollplanen innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Uppföljning ska även ske minst en gång per år. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vi bedömer således att nämndens arbetssätt vad gäller uppföljning av intern kontroll har genomförts i enlighet med ovan nämnd riktlinje. Däremot bedömer vi att det finns en risk i att enbart följa upp den interna kontrollen en gång årligen, då det enligt vår mening begränsar nämndens ansvarstagande vad gäller att agera och besluta om åtgärder vid uppmärksammade avvikelser. Således är vår bedömning att nämnden under verksamhetsåret i allt väsentligt tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt, men att arbetet skulle kunna förbättras genom mer löpande rapporteringar.



6.8

Plan- och byggnadsnämnden (PBN)

6.8 Plan- och byggnadsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-14
Antal mål	3 nämndmål, 20 uppdrag, 1 tillkommande uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis, se generella iakttagelser
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Genom delårsuppföljning och årsredovisning
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelser	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I plan- och byggnadsnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Fyra uppdrag, tre nämndmål.
- Fokusmål 2 – Tre uppdrag.
- Fokusmål 3 – Sex uppdrag samt ett tillkommande uppdrag.
- Fokusmål 4 - Sju uppdrag.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer för samtliga fokusmål. Det framgår inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder. Indikatorerna saknar även specifika målnivåer för 2024, och är därmed inte fullt ut mätbara.

Av nämndens uppföljningsplan framgår att nämnden, vid varje delårsuppföljning och vid årsredovisning, bedömer i vilken mån nämnden bidragit till att dels förverkliga fullmäktiges fokusmål och uppdrag, dels egna nämndmål. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder, och till viss del med stöd av indikatorer.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har enligt protokoll hanterats och beslutats av nämnden 2024-04-25. Av uppföljningen framkommer att alla uppdrag i verksamhetsplanen pågår enligt plan.

I årsredovisningen återfinns en beskrivning av nämndens arbete inom respektive fokusmål och med de olika uppdragen.

6.8 Plan- och byggnadsnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Av rapporteringen framkommer att nämnden bedömer att ett av fyra fokusmål är helt uppfyllt medan tre i hög grad är uppfyllda.

Redovisningen gör gällande att två nämndmål och två uppdrag är färdigställda, två uppdrag som var kvar från 2023 är färdigställda och två tillkommande uppdrag vid sidan av Mål- och budget från kommunstyrelsen är färdigställda. Tre tillkommande uppdrag från kommunstyrelsen är försenade. I övrigt är uppdragen påbörjade.

6.8 Plan- och byggnadsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-14
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
Budget i balans	- 2 mnkr	+ 2 mnkr

Generella iakttagelser

Plan- och byggnadsnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande. Redovisning av periodiserat resultat sker månadsvis. Redovisningen ska innehålla information om helårsprognos.

Nämnden har tagit del av ekonomisk uppföljning vid delårsuppföljningar och årsredovisning.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har enligt protokoll hanterats och beslutats av nämnden 2024-04-25. Av uppföljningen framgår att nämnden redovisar ett underskott om 3 mnkr för perioden. Detta uppges bero på att detaljplaneintäkterna avviker med 7 mnkr då pågående ärenden inte kommit upp för beslut enligt plan. En avstannad byggkonjunktur har även påverkat intäkterna för bygglov och nybyggnadskartor. Av rapporten framgår att arbete pågår för att möta en minskad efterfrågan inom nämndens bygglovsverksamhet. En annan åtgärd för budget i balans uppges vara en översyn av verksamhetens taxor och avgifter. Nämndens helårsprognos är en budget i balans.

Nämnden har även tagit del av uppföljning av ekonomi per sista augusti på sammanträdet 2024-09-26. Av uppföljningen framkommer att helårsprognosen är ett underskott om 2 mnkr.

I årsbokslutet framgår att nämnden istället redovisar ett överskott om 2 mnkr vilket uppges bero på högre intäkter än budgeterat, bland annat från beslut i större tillsynsärenden som genererat stora intäkter. Kostnaderna var även lägre än budgeterat.

6.8 Plan- och byggnadsnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2024-01-25
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	6, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	2
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	2
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja (7 kontrollmoment har följts upp men internkontrollplanen har 6 kontrollmoment)

Generella iakttagelser

Plan- och byggnadsnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för plan- och byggnadsnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

En riskidentifiering inom verksamheten, där riskerna värderats och prioriterats genomfördes 2023. Internkontrollplanen beskriver kontrollåtgärder utifrån de identifierade riskerna.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Planen saknar information om riskvärde utifrån sannolikhet och konsekvens. Det saknas även information om kontrollansvarig.

Två av kontrollmomenten följs upp vid delårsuppföljningen per mars/april. Ett kontrollmoment vid delårsuppföljning per augusti och vid årsredovisning. Tre kontrollmoment följs upp i samband med årsredovisningen.

Nämnden har tagit del av en uppföljning av vissa utvalda kontrollmoment 2024-04-25. Två kontrollmoment har följts upp per april, och inga avvikelser har identifierats. Per sista augusti har en kontroll följts upp utan anmärkning. Fyra kontrollmoment har följts upp per sista december. I denna redovisning framkommer att en kontroll är genomförd med en mindre anmärkning och en med en anmärkning. För dessa föreslås att kontrollmomenten kvarstår 2025.

6.8 Plan- och byggnadsnämnden, iakttagelser från dialog (25/10-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet framför representanterna från nämnd och förvaltning att PBN uppnår samtliga mål, antingen i hög grad eller helt uppfyllt. Vidare framförs att viktiga händelser under 2024 är att PBN i arbetet med FÖP Sydöstra stadsdelarna genomfört tidiga dialoger och frigjort resurser till kommunens kärnverksamhet. En utvecklad digital välfärdstjänst har införts, och takten i klimatomställningen har ökat. Dessutom har en omarbetad taxa implementerats. En organisationsförändring har skett i och med 30 procent lägre intäkter. Nämnden har avvecklat 14 administrativa tjänster.

Ekonomistyrning och uppföljning

På dialogmötet framkommer att PBN har genomfört en snabb omfördelning av ärenden utifrån marknadens behov, inklusive omförhandling av avtal med byggaktörer. Vakanshållning av stadsantikvarie och två koordinatörer har genomförts, samtidigt som effektiviseringar i processer och digitalisering har implementerats. Dessutom har projektet för en effektivare hantering av enkla detaljplaner påbörjats.

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller processen för intern kontroll och uppföljning nämner företrädare från nämnd och förvaltning att PBN har genomfört en riskanalys på förvaltningsnivå baserad på KLK:s omvärldsanalys. Ett riskregister finns och en workshop genomförs av nämnden för att komplettera, justera och prioritera riskerna. Detta används i verksamhetsplaneringen. PBN följer upp internkontrollplanen i nämnden varje tertiäl, inklusive en sammanställning i december. Kontrollmomenten har utförts enligt plan för 2023, med tre kontrollmoment utan anmärkning, ett kontrollmoment med liten anmärkning, och ett kontrollmoment med anmärkning som därför inkluderas i internkontrollplanen för 2024.

6.8 Plan- och byggnadsnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer för samtliga fokusmål. Dock framgår det inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder. Indikatorerna saknar även specifika målnivåer för 2024, och är därmed inte fullt ut mätbara.

Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras. Detta eftersom vi ser en variation i vilken grad indikatorerna och målen har tydliga målnivåer för 2024.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att fokusmålen i hög grad uppfylls. Vi poängterar att nämndens uppföljning innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Nämnden redovisar ett överskott om 2 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet, samt vidtagit åtgärder för en budget i balans i samband med prognosticerade avvikelser. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.8 Plan- och byggnadsnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per sista april och augusti samt vid årsredovisning i enlighet med nämndens uppföljningsplan. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.9

Socialnämnden (SCN)

6.9 Socialnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-20
Antal mål	2 nämndmål, 15 uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måloppfyllelsens utveckling under året	Genom delårsuppföljning och årsredovisning
Vid avvikelser från måloppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måloppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I socialnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Fyra uppdrag, två nämndmål.
- Fokusmål 2 – Två uppdrag.
- Fokusmål 3 – Två uppdrag.
- Fokusmål 4 - Sju uppdrag.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Verksamhetsplanen innehåller en beskrivning av indikatorer från fokusmålen i Mål- och budget som rör nämnden inom trygg och säker kommun, jämlika livsvillkor och folkhälsa samt bostäder för alla. Det framgår inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder.

Majoriteten av indikatorerna har tillhörande målnivåer för 2024, och anger ett önskat värde i form av öka, minska eller bibehålla nivån. För några av indikatorerna saknas startvärde och resultat från föregående år.

I nämndens uppföljningsplan framgår att nämndens verksamhetsplan följs upp tre gånger per år , vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår.

Vid delårsuppföljningen mars/april genomförs en förenklad uppföljning. Vid samtliga delårsuppföljningar och vid årsredovisningen bedömer nämnden i vilken mån den bidrar till dels förverkligandet av fullmäktiges fokusmål och uppdrag, dels egna nämndmål och direktiv.

6.9 Socialnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Bedömningen baseras på uppföljning av de beslutade åtgärderna, samt till viss del de indikatorer som finns i verksamhetsplanen. I uppföljningsplanen framgår att nämnden, vid behov, vidtar åtgärder för att uppnå önskat resultat. Vidare följs volymer och ekonomi upp löpande under året. Nämnden tar även del av redovisningar med koppling till olika verksamhetsområden.

I delårsuppföljningen per april framkommer status för samtliga nämndmål och uppdrag. Av uppföljningen framgår att arbete pågår med samtliga nämndmål och uppdrag. Ärendet har hanterats på nämndens möte i maj.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti framgår att samtliga uppdrag och åtgärder är påbörjade och pågår enligt plan. Därtill framgår att nämnden bedömer att fokusmål 1 delvis uppfylls under året medan övriga tre fokusmål uppfyllt helt. Inom fokusmål uppges det finnas avvikelser med anledning av att nämnden redovisar ett underskott om 27 mnkr per sista augusti.

Vid årsredovisning framgår att nämnden bedömer att fokusmål 1 delvis är uppfyllt medan fokusmål 2, 3 och 4 uppfylls. Samtliga uppdrag från Mål- och budget är färdigställda.

6.9 Socialnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-20
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Se generella iakttagelser

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
- 20 mnkr	- 30 mnkr	- 23,5 mnkr

Generella iakttagelser

Socialnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet löpande i form av ett månadsbokslut. En helårsprognos fastställs vid delårsuppföljning per mars och augusti. I månadsboksluten ges dock en indikation på avvikelse till helårsprognosen. Kostnader inom nämndens verksamheter jämförs också med andra kommuner.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning månatligen.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har hanterats 2024-04-24. Av uppföljningen framkommer att socialnämnden redovisar ett negativt resultat för perioden om – 8,5 mnkr. Avvikelsen uppges framför allt bero på följande;

- En fördröjning av externa intäkter med 2 mnkr. Justering i kommande bokslut kommer att genomföras.
- Negativ avvikelse inom barn- och ungdomsvården med anledning av högre vårdbehov och fler ärenden än initialt prognosticerat

Nämnden prognosticerar ett underskott om 20 mnkr för helåret med ett prognosspann på +/- 5 mnkr. Prognosen uppges bero på ett antagande om fortsatt högt vårdbehov inom barn- och ungdomsvården. Av redovisningen framgår att det arbete som genomförs för att sänka kostnaderna inom barn- och ungdomsvården beräknas ge effekt men inte tillräckligt för att säkerställa en budget i balans under året.

6.9 Socialnämnden

Generella iakttagelser

I redovisningen per sista augusti redovisar nämnden ett negativt resultat om 27 mnkr, underskottet finns framför allt inom barn- och ungdomsvården respektive vård- och omsorg med funktionsnedsättning. Nämndens helårsprognos är ett underskott om 30 mnkr.

Redovisningen innehåller en beskrivning av åtgärder för en budget i balans.

Av redovisningen framkommer att nämnden vidtagit åtgärder i form av långsiktigt arbete med uppföljning av klienters behov, kostnader och volymer. Handlingsplaner har tagits fram för att nå ekonomisk balans, främst genom att minska vårddygn utanför hemmet och behovet av inhyrd personal. Det har skett en nedgång i orosanmälningar och utredningar inom Barn och ungdomsvården, vilket minskar behovet av insatser. Öppenvården har anpassats för fler hemmaplanslösningar, och rekrytering av egna familjehem har positiv utveckling, vilket minskar kostnader för konsulentstött vård. Placeringar med hög komplexitet och kostnad har fått bättre matchade lösningar. En kompetenstrappa har inrättats för att behålla och rekrytera socialsekreterare, och ett resursteam har avlastat enheter med högt arbetstryck, vilket har minskat behovet av konsulter och förväntas ge ekonomisk effekt under 2025.

I årsbokslutet framgår att socialnämnden redovisar ett underskott om 23,5 mnkr för helåret 2024. Avvikelsen uppges bero på högre insatskostnader samt ett ökat behov av fler vårddygn och omfattande vårdbehov.

6.9 Socialnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-20
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	17, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom verksamhetskontroller	2
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	6
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	7
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Socialnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för socialnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

Internkontrollplanen beskriver kontroller som prioriterats utifrån en bedömning av de risker som identifierats. Av internkontrollplanen framgår att flera av de kontrollmoment som varit aktuella 2023 även är aktuella 2024.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena samt ett eget kontrollområde. Riskvärdering utifrån sannolikhet och konsekvens återfinns redogörs inte i internkontrollplanen, däremot framkommer vilken risk kontrollen avser hantera stävja. Internkontrollansvarig för respektive kontrollmoment specificeras ej, men det framgår samordnande roll för arbetet.

Nämnden tar del av en redovisning av genomförd granskning i samband med delårsuppföljning. En sammanställning redovisas även vid årsredovisningen, som även vidare rapporteras till kommunstyrelsen.

Av den dokumentation vi mottagit i granskningen framkommer ej om kontrollmoment följts upp per april. Nio kontrollmoment har följts upp i samband med delårsuppföljningen per sista augusti. Åtta kontroller har genomförts utan anmärkning och en med en mindre anmärkning. Kontrollen med mindre anmärkning är "Kontroll att förvaltningens representationskostnader följer kommunens policy och har korrekta verifikat".

6.9 Socialnämnden

Generella iakttagelser

I samband med årsredovisningen framgår uppföljning och dess resultat av samtliga 17 kontrollmoment. Likt rapporteringen per sista augusti identifierades en mindre anmärkning per sista december. Av rapporteringen framkommer att nämnden avser att vidta åtgärder för högre efterlevnad av kommunens representationspolicy, exempelvis genom att rikta en särskild utbildning för sakgranskarna.

6.9 Socialnämnden, iakttagelser från dialog (20/9-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet redovisar representanter från nämnd och förvaltning att det händer mycket inom deras område med en ny socialtjänstlag som ska implementeras. Viktiga händelser är även bland annat ny lag om barn i skyddat boende som implementerats. Biståndsbeslut för varje barn inför placering i skyddat boende och samhandläggning mellan avdelning vuxen och avdelning barn och ungdom myndighet sker. Vidare beskrivs att en satsning har skett på familjecentralerna och att resursteam inrättats för att avlasta där det behövs. Nämnden ser ett behov av att hushålla med medel. Köp av tjänster sker men nämnden arbetar för att säkerställa att rätt insatser på rätt tid sker till rätt kostnad. En samordnare med rollen att överbrygga skola och socialtjänst har rekryterats till Ungdomscentrum. Krisstödet har även aktiverats, vilket utvecklas hela tiden. En fallolycka skedde exempelvis vid Region Uppsala. Nämnden har även ingått i ett projekt med länets kommuner och länsstyrelsen gällande samverkan kring våldsutsatta samt inrättat en avhopparverksamhet för ungdomar. Detta har tidigare funnits för vuxna men man har sett ett behov av att ha detta för ungdomar under 18. Uppdrag enligt verksamhetsplan pågår enligt plan och beräknas slutföras i tid.

Ekonomistyrning och uppföljning

Vad gäller ekonomiskt utfall i förhållande till budget beskrivs att resultatet 2024 påverkas av komplexa behov hos klienter inom barn- och unga, dyra placeringar samt en högre volym inom barn och unga under första halvåret än budgeterat. Nämnden har även haft ett ökat antal LVM – beslut under sommar 2024. Helårsprognosen är -30 mnkr. Nämnden beskriver att det är av värde att säkerställa att nämnden har koll på kostnader men att det är av vikt att målgruppen får rätt insatser. Vidare uppges att det är svårt att veta vad det beror på avseende ökade volymer.

Åtgärder för att nå en ekonomi i balans är exempelvis handlingsplaner avseende att minska vårddygn utanför eget hem och flera hemmaplanslösningar. Verksamheten har även arbetat mycket med en kompetens- och befogenhetstrappa vilken tydliggör roller inom socialtjänsten. Denna har tagits fram eftersom det har varit svårt att rekrytera personal. Resultatet av detta har visat att det blir bättre utredningar eftersom personalen är mindre stressad. Vidare beskrivs att det finns digital möjlighet att göra orosanmälningar, och att det kommit in fler på senare tid.

6.9 Socialnämnden, iakttagelser från dialog (20/9-2024)

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller internkontrollprocessen inför 2024 beskrivs att utgångspunkten är reglementet för intern kontroll. Nämnden har en egen uppföljning som fastställs i internkontrollplan. Revisionen har tidigare yttrat att det är viktigt att nämnden är mer aktiv inom detta område vilket nämnden beskriver att de försöker vara. Hur ofta internkontrollplanen redovisas varierar. En workshop med riskregister tas fram av förvaltningen. Arbetsutskottet var involverade i internkontrollplanens process, men det kan utvecklas avseende hela nämndens delaktighet. Ett förslag på internkontrollplan tas fram av förvaltning. Diskussion om riskerna i förslaget riskbedöms sedan och arbetsutskottet fick komma med inspel på förslaget.

6.9 Socialnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer till vissa fokusmål men för några indikatorer saknas dock startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning. Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att fokusmålen i hög grad är uppfyllda. Vi poängterar att nämndens uppföljning innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt säkerställt att mål och uppdrag följs upp i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner. Vi bedömer dock att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett underskott om 23,5 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till underskottet, och har även beslutat om åtgärder för att nå en budget i balans.

Vår bedömning är således att nämnden i allt väsentligt har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.9 Socialnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning per sista augusti samt vid årsredovisning. I dessa redovisningar har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.10

**Utbildningsnämnden
(UBN)**

6.10 Utbildningsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-12
Antal mål	1 nämndmål, 22 uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis, se generella iakttagelser
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I utbildningsnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Nio uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 2 – Tre uppdrag.
- Fokusmål 3 – Två uppdrag.
- Fokusmål 4 - Åtta uppdrag.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Verksamhetsplanen innehåller ingen beskrivning av indikatorer för uppföljning med tillhörande målnivåer för 2024. I bilaga 2 – Uppföljningsbilaga till verksamhetsplanen framgår ett antal indikatorer som används i nämndens uppföljning av kvaliteten i den kommunalt drivna verksamheten. Indikatorerna saknar målnivåer eller önskat värde för 2024.

Av nämndens uppföljningsplan framgår att nämnden följer upp verksamhetsplanen tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår.

Vid delårsuppföljningen per mars/april sammanfattas en förenklad uppföljning av avvikelser inom mål och uppdrag. Vid delår per augusti samt vid årsredovisningen bedömer nämnden i vilken mån den bidrar till dels förverkligandet av fullmäktiges fokusmål och uppdrag, dels egna nämndmål och direktiv. Nämndens bedömning av måluppfyllelse baseras framför allt på genomförda åtgärder. Indikatorer ligger till viss del grund för bedömning, där det är möjligt och lämpligt.

6.10 Utbildningsnämnden

Generella iakttagelser

Av delårsuppföljningen per mars/april framkommer en kortfattad rapportering av verksamhetens uppdrag. I uppföljningen redovisas att samtliga av nämndens uppdrag och åtgärder är påbörjade, och att arbete löper på i enlighet med plan. Inga avvikelser rapporteras.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti framgår att nämndens arbete med uppdrag och åtgärder pågår enligt plan. Nämnden bedömer att samtliga fyra fokusmål i hög grad uppfylls. Utifrån redovisningen framkommer att fyra uppdrag är färdigställda, medan resterande är påbörjade. Redovisningen innehåller ej en bedömning av måluppfyllelse i relation till indikatorer. Samma bedömningar vad gäller fokusmål och uppdragen sker även i årsredovisningen för 2024. I årsredovisningen finns en beskrivning av indikatorer, dock är det inte fullt ut tydligt vilka nämndmål eller uppdrag respektive indikator avser att utgöra mätinstrument för.

Vid sakgranskning framgår att huvuddelen av indikatorerna framkommer vid läsårsskiftet på sommaren. Vid uppföljningen per augusti finns ännu inte säkerställda data att bygga på. En kvalitetsrapport med kompletta värden på indikatorerna samt en analys och åtgärder redovisas till nämnden i november varje år.

I samband med sakgranskning framgår även att det i den verksamhetsplan som beslutats inför år 2025 redovisas aktuella indikatorer under respektive fokusmål vilket uppges kunna skapa ökad tydlighet. Även delårsuppföljningen och helårsuppföljningen kommer att vara upplagd på samma sätt.

6.10 Utbildningsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-12 samt kompletterande beslut 2024-02-08
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ingen åtgärd, redovisar positiv avvikelse

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
+ 18 mnkr	+ 39 mnkr	+ 78 mnkr

Generella iakttagelser

Utbildningsnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet månatligen. En jämförelse mellan ackumulerat resultat och budget görs månatligen tillsammans med en prognos för helåret.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk uppföljning per februari, maj samt oktober- december 2024.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har även hanterats 2024-04-25. Av uppföljningen framkommer att utbildningsnämnden redovisar ett underskott om – 52 mnkr vilket är en positiv avvikelse mot budget (nämndens budget för perioden var ett underskott om – 57 mnkr). En stor del av underskottet är hänförligt till kostnader för inarbetad semester, och semesterskultsförändring.

Nämnden prognosticerar ett överskott om 18 mnkr för helåret. Avvikelsen uppges bero på lägre ersättningar till fristående huvudmän. Detta till följd av färre barn inom såväl förskola som färre elever i grundskolan och anpassad skola. Intäkterna förväntas även bli högre.

I delårsuppföljningen per sista augusti framgår att nämnden redovisar en positiv budgetavvikelse om 81 mnkr, vilket till stor del beror på att semesterdagar är uttagna i förskott och tjänas in under hösten. Intäkterna var även högre än budgeterat för perioden och kostnaderna lägre, i synnerhet personalkostnader. Nämndens helårsprognos är ett överskott om 39 mnkr. I samband med årsbokslut redovisar nämnden ett överskott om 78 mnkr, vilket uppges bero på högre statsbidrag (32 mnkr) än budgeterat samt lägre kostnader (28 mnkr).

6.10 Utbildningsnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-12
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	14, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	10
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	2
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Utbildningsnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för utbildningsnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

Underlag till internkontrollplanen är en riskinventering och värdering som görs utifrån ett förvaltningsövergripande perspektiv. Aktiviteten genomförs i förvaltningens ledningsgrupp. Risklistan fastställs av förvaltningsdirektören. En workshop med riskvärdering genomfördes även i november 2023 tillsammans med nämnden.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Riskvärde utifrån sannolikhet och konsekvens specificeras inte i internkontrollplanen men det framgår vilken risk som ska hanteras. Kontrollansvarig för respektive kontrollmoment specificeras inte.

Ett av kontrollmomenten följs upp per sista augusti samt i samband med årsredovisningen. Resterande 13 kontrollmoment följs upp vid årsredovisning.

Det konstateras att nämnden inte tagit del av uppföljning av genomfört kontrollmoment per sista augusti. Samtliga 14 kontrollmoment har följts upp i samband med årsredovisningen. Av 14 kontrollmoment uppvisar sex kontroller mindre anmärkningar. För dessa finns åtgärdsförslag presenterade i uppföljningen.

6.10 Utbildningsnämnden, iakttagelser från dialog (25/10-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Representanterna från nämnd och förvaltning uppger att arbetet med uppdragen i verksamhetsplanen löper på enligt plan. Återrapportering till nämnden sker i april, augusti och vid årets slut, samt vid särskilda uppföljningspunkter. Inget av de uppdrag som UBN haft under året är avvikande. Avseende viktiga händelser under året framförs att UBN har startat distansutbildning på Palmladaskolan och har dubblerat intaget på Tekniska programmet på den kommunala gymnasieskolan. Fler elever klarar nu sina gymnasiestudier. Uppsam har startats upp för elever i samhällsvård inom grundskolan. Gottsundaskolan och Rosendalsskolan har invigts, likaså förskolorna i Skölsta och Österleden. Dessutom genomförs en omstrukturering av gymnasieskolorna Fyris och Ekeby.

Ekonomistyrning och uppföljning

Det redovisas att utfallet per september för nämnden är 197 mnkr, vilket är 88 mnkr över budget för perioden. Prognosen för helåret visar ett överskott på 39 mnkr. Det största överskottet finns inom grundskolan. Prognosen för den kommunala huvudmannen är 0, med pengar avsatta för elever som inte finns utifrån volym.

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller processen för intern kontroll och uppföljning uppger företrädarna vid dialogmötet att UBN ser både arbetet med verksamhetsplan och internkontrollplan som olika komponenter av arbetet med intern kontroll. Ledningsgruppen hade direkt efter sommaren 2023 en diskussion kring kommunens omvärldsanalys och identifierade utmaningar i förhållande till den egna verksamheten. Därefter gjordes en riskinventering i de olika avdelningarna som sedan summerades i den övergripande ledningsgruppen. Med ledningsgruppens inventering som underlag gjorde nämndens ledamöter en riskinventering i samband med sammanträdet i november 2023. Risker med högt värde fördelades så att några hanteras i verksamhetsplanen och några i internkontrollplanen, med uppföljningen av förra årets verksamhetsplan (VP) och internkontrollplan (IKP) som grund för fördelningen.

6.10 Utbildningsnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har dock inte tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Indikatorer återfinns i en bilaga där det framgår ett antal indikatorer som används i nämndens uppföljning av kvaliteten i den kommunalt drivna verksamheten, dessa saknar dock målnivåer eller önskat värde för 2024.

Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att fokusmålen i hög grad är uppfyllda. Vi poängterar att nämndens uppföljning innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt säkerställt att mål och uppdrag följs upp i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, dock har ej verksamhetsplanen tillställts kommunstyrelsen. Vi bedömer även att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden till stor del erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett överskott om 78 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.



6.10 Utbildningsnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp med regelbundenhet. Nämnden har fått ta del av återrapportering vid delårsuppföljning vid årsredovisning. Enligt nämndens uppföljningsplan ska även uppföljning ske per sista augusti. I återrapporteringen i samband med årsredovisningen har även identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 i allt väsentligt har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



6.11

Äldrenämnden (ÄLN)

6.11 Äldrenämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-15
Antal mål	1 nämndmål, 18 uppdrag, 1 tillkommande uppdrag.
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	I allt väsentligt
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelsen	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I äldrenämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Åtta uppdrag, ett nämndmål.
- Fokusmål 2 – Tre uppdrag.
- Fokusmål 3 – Två uppdrag.
- Fokusmål 4 - Fem uppdrag.

Nämnden har även ett tillkommande uppdrag i form av beslut från kommunfullmäktige. Uppdraget återfinns inte i nämndens verksamhetsplan, men är föremål för uppföljning i delårsuppföljningen per mars/april.

För samtliga nämndmål respektive uppdrag finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det finns tillhörande indikatorer och målnivåer för uppföljning till fokusmål 1 och 4. Det framgår inte hur indikatorerna kopplas till nämndmålen eller till uppdrag och åtgärder.

De målnivåer som återfinns anger till stor del ett önskat tillstånd, exempelvis öka, bibehålla nivån eller minska, eller genom en specifik målnivå. För några indikatorer specificeras inte startvärde, och det saknas resultat från föregående år för vissa av indikatorerna.

Av nämndens uppföljningsplan framgår att nämnden följer upp verksamhetsplanen tre gånger per år, vid uppföljning per mars/april, per augusti samt per helår i enlighet med de kommungemensamma riktlinjerna.

6.11 Äldrenämnden

Generella iakttagelser

Vid delårsuppföljningen per mars/april sammanfattas en förenklad uppföljning av avvikelser inom mål och uppdrag. Vid delår per augusti samt vid årsredovisningen bedömer nämnden i vilken mån den bidrar till dels förverkligandet av fullmäktiges fokusmål och uppdrag, dels egna nämndmål och direktiv. Delårsuppföljningarna hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj och september. Årsredovisningen hanteras i februari efterföljande verksamhetsår. Nämnden följer även tematiskt upp olika verksamhetsområden under året.

I delårsuppföljningen per mars/april framgår att arbetet pågår enligt plan för samtliga uppdrag och åtgärder, förutom ett uppdrag*. Uppdraget gick inte helt enligt plan vid 2023, varpå nämnden beslutat om åtgärder för att kunna nå etappmålen. I 2024 års verksamhetsplan tillkom ytterligare åtgärder.

Vid delårsuppföljningen per sista augusti framgår att nämndens prognos för utfallet i slutet av 2024 är att nämndens åtgärder inom de tilldelade uppdragen till övervägande del kommer leda till önskat resultat för tre av fyra fokusmål. Målen bedöms därmed i hög grad uppfyllas. Fokusmål 3 förväntas delvis uppfyllas. Arbeta pågår enligt uppföljningen enligt plan vad gäller uppdrag och åtgärder, dock är vissa åtgärder försenade inom fokusmål 3. Redovisningen innehåller ingen uppföljning av beslutade indikatorer.

I samband med årsredovisningen framkommer att nämnden nått måluppfyllelse i hög grad för tre av fokusmålen samt delvis nått måluppfyllelse inom fokusmål 3. Vidare framgår av uppföljningen att två uppdrag färdigställts, ett är inte påbörjat / löper inte på enligt plan, och resterande uppdrag pågår enligt plan. Resultatet för nämndmålet är att arbete ej påbörjats / ej löper på enligt plan.

** Uppdrag 20; öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.*

6.11 Äldrenämnden

Övriga iakttagelser avseende verksamhetsstyrning och uppföljning

Under 2024 har händelser i form av sexuellt övergrepp mot brukare inom hemtjänstverksamheten uppmärksammats. I nämndens verksamhetsplan finns ett uppdrag ”Uppdrag 26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet”, där det bland annat framgår att informationsmaterial gällande brott delas ut till nya brukare i hemtjänsten. Eventuella oroligheter ska även rapporteras i ett verksamhetssystem. Nämndens bedömning per sista augusti och vid årsredovisningen är att detta uppdrag pågår enligt plan.

I nämndens årsrapport avtals- och uppdragsuppföljning för 2024 framkommer att brister rörande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete noterats, bland annat brister i dokumentation och rutiner för avvikelshantering. Utifrån rubricerad granskning och andra granskningsinsatser som revisionen genomfört under 2024 kan det konstateras att det inte på ett tydligt sätt kan utläsas hur de åtgärder nämnden vidtagit utifrån den information de tilldelats adresserar de brister som uppmärksammats vad gäller styrning och ledning men även systematiskt kvalitetsarbete.

6.11 Äldrenämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-15
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Inga åtgärder, redovisar positiv avvikelse

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
+ 18 mnkr	+ 84 mnkr	+ 77 mnkr

Generella iakttagelser

Äldrenämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska nämnden följa upp det ekonomiska utfallet månatligen genom månadsbokslut. En jämförelse mellan ackumulerat resultat och periodiserad budget genomförs, därtill redovisas en indikation på avvikelse till helårsprognos. Månadsboksluten redovisas som informationsärenden. Delårsbokslut hanteras som beslutsärende i maj och september, årsredovisning i februari efterföljande år.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av ekonomisk månadsuppföljning per februari, juni samt mellan september- december 2024.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har hanterats 2024-04-25. Av uppföljningen framkommer att äldrenämnden redovisar en positiv avvikelse i jämförelse med budget under perioden, om 6 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på högre avgiftsintäkter, bland annat som en följd av högre volymer inom hemtjänst. Verksamhetskostnader såsom kostnader för el, livsmedel och material avviker även positivt. Nämnden prognosticerar ett överskott om 18 mnkr för helåret, med ett prognosspann om 10-30 mnkr.

Per sista augusti redovisar nämnden ett positivt resultat om 58 mnkr, vilket hänförs till högre avgiftsintäkter från brukare och reducerad kostnad för inhyrd legitimerad personal.

I årsbokslutet framförs att äldrenämnden redovisar ett överskott om 77 mnkr. Likt delårsuppföljningen per sista augusti uppges detta bero på högre avgiftsintäkter och lägre kostnader för inhyrd personal men även på grund av lägre volym inom hemtjänst och särskilt boende.

6.11 Äldrenämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-12
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	6, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	3
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Äldrenämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för äldrenämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

Under 2023 genomfördes en omvärlds- och riskanalys. De delar av omvärldsanalysen som avser risker har förts in i ett riskregister inför framtagandet av internkontrollplan. Nämnden har haft möjlighet att ta del av materialet vid en strategidag. Vissa risker hanteras inom ramen för verksamhetsplanen och löpande arbete medan vissa hanteras inom ramen för internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering.

Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Planen saknar information om riskvärde utifrån sannolikhet och konsekvens. Det saknas även information om kontrollansvarig.

Uppföljning av kontrollmomenten har rapporterats till nämnden 2024-10-23. Av redovisningen framgår att nämnden, i innevarande års internkontrollplan, minskat antal rapporteringstillfällen från tre till ett. Bakgrunden till detta uppges vara att minskade rapporteringstillfällen skapar utrymme till att göra djupare analyser av identifierade riskområden och bättre möjligheter att vidta åtgärder i kommande års internkontrollplan. Samtliga kontrollmoment har följts upp per oktober. Av sex genomförda kontroller visar tre på anmärkning, två på mindre anmärkning och en är genomförd utan anmärkning.

6.11 Äldrenämnden

Generella iakttagelser

De kontroller som genomförts med anmärkning är följande

Kontroll 1: Kontrollera att personalen upplever att de har tillräckliga kunskaper om hot, våld och våld i nära relationer.

Kontroll 3: Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.

Kontroll 5: Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning, att beslut fattas av utsedd delegat samt att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid.

I samband med uppföljningen per oktober har en fördjupad redovisning av kontrollmomenten genomförts. Vad gäller kontrollmoment 1 framgår att 86 % av medarbetarna på myndighet ÄLN har genomgått utbildning i hot och våld, och att 39 % av dessa anser att kunskaperna kan bli bättre. Inom avdelningarna ordinärt boende och särskilt boende har ingen kartläggning gjorts av hur stor andel av personalen som genomgått utbildning, eller kartlagt om personalen anser sig ha tillräckliga kunskaper. Åtgärder för detta uppges vara att genomföra information om programmet våld i nära relation samt workshop. Därtill framkommer att egen regi skyndsamt på ett systematiskt sätt behöver "skaffa sig en bild över kompetensnivå- och behov gällande hot, våld och våld i nära relationer".

Vad gäller kontroll 3 är kontrollen genomförd med anmärkning då kontrollmomenten inte genomförts av samtliga verksamheter.

Inom kontroll 5 har det uppmärksammats att det saknas en kartläggning av hur delegations- och arbetsordningen är känd bland medarbetare. Vissa delegationsbeslut har heller inte anmälts till nämnden vilket uppges bero på att avtalshantering sker i separata system och undantag i delegationsordningen. Som en åtgärd framförs att vissa beslut i delegationsordningen bör undantas för anmälan, men även att förvaltningen bör utveckla rutiner för vidaredelegering.

Övriga iakttagelser avseende intern kontroll och uppföljning

Som beskrivits tidigare har händelser av brottslig karaktär inträffat inom hemtjänsten under året. I andra granskningsinsatser som revisionen genomfört har det framförts att det finns brister i hur delegationsbeslut anmäls till nämnd likväl som att det finns brister i vilken information om avvikelser som identifieras inom ramen för egenkontroller och uppföljning av den interna kontrollen.

Vi konstaterar att nämndens internkontrollplan inte innehåller några kontrollmoment för att följa upp hur ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete fungerar. I nämndens uppföljning av avtals- och uppdragsuppföljning noteras att flera brister uppmärksammats.

6.11 Äldrenämnden, iakttagelser från dialog (22/11-2024)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Vid dialogmötet framförs att ÄLN arbetar med 19 uppdrag och 53 åtgärder enligt mål och budget. Digitalisering är ett stort fokusområde, och ÄLN har minskat andelen hyrsjuksköterskor. Förbättringspotential finns inom konkurrenskraftiga villkor och klimatpåverkan. ÄLN arbetar med att driva fordon med fossilfria ämnen. Vidare framgår att nämnden har hanterat mycket allvarliga händelser både i egen och extern regi inom hemtjänsten under hösten 2024. Två lex Sarah-utredningar inom egen regi har skickats till IVO i oktober. En extern aktör har genomfört en lex Sarah-utredning som involverar fyra brukare, där en medarbetare är inblandad i flera händelser. ÄLN har nyligen fått ett beslut från IVO som avslutar båda ärendena inom egen regi. Medarbetare är avstängda och förhandlingar om avslut av tjänst pågår. KS har beslutat om bakgrundskontroller och ÄLN har tagit ett beslut med 12 åtgärds punkter.

Ekonomistyrning och uppföljning

Vid dialogmötet som genomfördes i november framkommer att senaste bokslutet visar på ett överskott på 71 mnkr, med högre avgiftsintäkter och lägre volymutveckling än budgeterat. Kostnader för inhyrd legitimerad personal har minskat markant. Prognosen för helåret visar ett överskott på 84 mnkr.

Intern kontroll och uppföljning

Vad gäller internkontrollprocessen nämner företrädare från nämnd och förvaltning att ÄLN har ett riskregister och diskuterar nämndens största risker. Arbetet med internkontrollplanen (IKP) för 2025 är i gång och baseras på observationer från 2024. Trygghet och säkerhet är fokusområden, och avvikelserapportering sker på en högre nivå och avidentifierat.

6.11 Äldrenämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Det finns tillhörande indikatorer till fokusmål 1 och 4. För vissa indikatorer saknas dock startvärde och tidigare års resultat, vilket gör det svårt att bedöma framsteg över tid. Vi ser även att det inte fullt ut är tydligt vilka indikatorer som hör till respektive uppdrag i verksamhetsplanen, vilket försvårar en samlad uppföljning. Vi bedömer således att mätbarheten av indikatorerna, och i förlängningen även målen, kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning. Vi poängterar att nämndens uppföljning innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Under 2024 har händelser i form av sexuellt övergrepp mot brukare inom hemtjänstverksamheten uppmärksamats. Nämndens uppföljning redogör även för att det finns brister i dokumentation och rutiner för avvikelshantering. Kommunrevisionen har parallellt med den grundläggande granskningen även genomfört en fördjupad granskning inom detta område, och som kopplar an till nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning.

Vi bedömer att nämnden har följt upp mål och uppdrag i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner, men att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet. Utifrån granskningen bedömer vi även att äldrenämndens verksamhet, i synnerhet med koppling till uppmärksammade händelser inom hemtjänstverksamheten, visar på vissa utmaningar inom verksamhetsstyrning och uppföljning.



6.11 Äldrenämnden, bedömning per område

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Därtill har nämnden till stor del erhållit månatliga ekonomiska rapporter i enlighet med uppföljningsplan. Nämnden redovisar ett överskott om 77 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt



Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp per oktober 2024. Av granskningen konstateras att nämnden beslutat att minska rapporteringstillfällena från tre till ett för att möjliggöra djupare analyser av identifierade riskområden. Vi noterar att det i nämndens kontroller till stor del uppmärksammat avvikelser med anmärkning och för dessa har förslag på åtgärder presenterats. Vi bedömer dock att färre rapporteringstillfällen begränsar nämndens möjlighet att agera på avvikelser och besluta om erforderliga åtgärder löpande under året.

Enligt kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* ska internkontrollplanen innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och områden. Uppföljning ska även ske minst en gång per år. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

De brister som har uppmärksammat, inklusive händelser av brottslig karaktär inom hemtjänsten, indikerar att den interna kontrollen inte har varit tillräcklig samt även att nämndens ledningssystem för kvalitet kan innehålla brister. I andra granskningsinsatser har det framkommit att det finns brister i hur delegationsbeslut anmäls till nämnden, samt i vilken information om avvikelser som identifieras inom ramen för egenkontroller och uppföljning av den interna kontrollen. Detta understryker behovet av att nämnden förbättrar sina kontrollmekanismer för att säkerställa en högre grad av övervakning och snabb respons på avvikelser.



6.12

Valnämnden (VLN)

6.12 Valnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Verksamhetsplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-05
Antal mål	Två nämndmål, ett uppdrag
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Inte fullt ut, se generella iakttagelser
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen följer nämnden upp eller efterfrågar orsaker till avvikelserna	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga särskilda åtgärder framgår av uppföljning
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Se generella iakttagelser

Generella iakttagelser

I valnämndens verksamhetsplan återfinns följande uppdelning mellan uppdrag och nämndmål under respektive fokusmål;

- Fokusmål 1 – Ett uppdrag, två nämndmål

Nämnden har ett avgränsat uppdrag, och därmed begränsad möjlighet att bidra till samtliga av fullmäktiges fokusmål. I Mål- och budget riktas ett antal uppdrag till samtliga nämnder och bolag i kommunkoncernen. Därtill finns ett kommungemensamt nämndmål inom fokusmål 1. Nämnden har bedömt att det ej finns möjlighet att genomföra uppdragen inom sitt ansvarsområde. Därtill har nämnden inga särskilda åtgärder inom ramen för det kommungemensamma målet avseende arbetsmiljö.

För de nämndmål och uppdrag som finns inom valnämndens ansvarsområde finns ett antal åtgärder som syftar till att uppnå målet / uppdraget. Det saknas indikatorer och målnivåer för önskat värde 2024. Nämndmålen och uppdragen är därmed inte fullt ut mätbara.

Av nämndens uppföljningsplan framgår att uppföljning av verksamhetsplanen utgår från resultat med koppling till genomförd verksamhet. Vid delår per augusti samt vid årsredovisningen bedömer nämnden i vilken mån den bidrar till dels förverkligandet av fullmäktiges fokusmål och uppdrag, dels egna nämndmål och direktiv.

Bedömningen baseras framför allt på genomförda åtgärder. I delårsuppföljningen per mars/april framgår att ingen bedömning av måluppfyllnad av fokusmålen görs utan fokus är på avvikelserapportering. Vidare framgår att arbetet pågår enligt plan för samtliga uppdrag och åtgärder.

6.12 Valnämnden

Generella iakttagelser (forts.)

Av redovisningen framkommer även att nämnden har hanterat utmaningar inför genomförandet av valen 2024 i form av att finns ändamålsenliga vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Därtill uppges rekrytering av röstmottagare vara en utmaning.

I nämndens delårsuppföljning per sista augusti framgår att nämnden under 2024 arbetar med att säkerställa informationen inför och under val och med att öka kunskapen hos nämndledamöter, tjänstepersoner och röstmottagare om arbetsinsatsen vid val och hantering av hotfulla situationer. Nämndens arbete med detta sker inom ramen för fokusmål 1, vilket nämnden bedömer vara delvis uppfyllt vid årets slut. Majoriteten av nämndmålen och uppdragen pågår enligt plan, med undantag för det koncerngemensamma målet som är stoppat med hänvisning till valnämndens avgränsande uppdrag.

I samband med årsredovisning framkommer att nämnden delvis uppfyllt fokusmål 1. Två nämndmål är färdiga medan ett är stoppat. Vad gäller uppdragen så löper dessa på enligt plan.

6.12 Valnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2024 är antagen	Ja, 2023-12-05
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Inga åtgärder, positiv avvikelse

Helårsprognos vid delår per sista april	Helårsprognos vid delår per sista augusti	Resultat helår 2024
Budget i balans	Budget i balans	+ 0,8 mnkr

Generella iakttagelser

Valnämndens budget 2024 är en del av verksamhetsplanen.

Enligt nämndens uppföljningsplan ska det ekonomiska utfallet följas upp månatligen. Eventuella avvikelser ska rapporteras skyndsamt till nämndordförande.

Utifrån granskade protokoll har nämnden tagit del av månatliga rapporteringar i september 2024 och december 2024.

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning per mars/april 2024 har även hanterats 2024-04-23. Av uppföljningen framkommer att nämnden redovisar ett överskott för perioden i jämförelse med budget, om 0,9 mnkr. Överskottet är främst hänförligt till lägre upparbetade kostnader inom valkansliet. Nämnden prognosticerar en ekonomi i balans för helåret.

I delårsuppföljningen per sista augusti framkommer att nämnden redovisar ett överskott om 2,9 mnkr. Avvikelsen är framför allt hänförlig till lägre upparbetade kostnader inom valkansli. Nämndens helårsprognos är en budget i balans.

I årsbokslutet framgår att nämndens resultat för helåret är ett överskott om 0,8 mnkr. Överskottet uppges bero på lägre kostnader för arvoden vid genomförande av EU-valet och den lokala folkomröstningen.

6.12 Valnämnden

Intern kontroll

Internkontrollplan 2024 är antagen	Ja, 2023-12-05
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollmoment 2024	5, varav två obligatoriska
Antal kontrollmoment inom kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	2
Antal kontrollmoment inom kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	1
Antal kontrollmoment inom finansiell kontroll	1
Antal kontrollmoment inom kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	1
Kommunövergripande kontrollområden/moment är inkluderade i internkontrollplanen 2024	Ja, två obligatoriska moment
Uppföljning av internkontrollplan 2024 har genomförts	Ja
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2024	Ja

Generella iakttagelser

Valnämnden har för 2024 beslutat om *Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023, för valnämnden*.

Internkontrollplanen innehåller en generell beskrivning av nämndens arbete med intern kontroll enligt fullmäktiges reglemente samt enligt de riktlinjer för intern kontroll som beslutats av kommunstyrelsen.

En riskidentifiering och riskanalys har genomförts av kanslichef och processledare. Riskerna är sammanställda i ett riskregister, där även nämnden givits möjlighet att värdera och komplettera riskerna.

Internkontrollplanen innehåller kontrollområden, riskbeskrivning, kontrollmoment, kontrollmetod och tidpunkt för rapportering. Kontrollområdena utgörs av de kommunövergripande områdena. Planen saknar information om riskvärde utifrån sannolikhet och konsekvens. Det saknas även information om kontrollansvarig.

Samtliga kontrollmoment ska följas upp vid delårsuppföljningen per sista augusti. Det noteras att detta inte genomförts, men att uppföljning skett i samband med nämndens sammanträde 3 december 2024. Samtliga kontrollmoment har följts upp där två kontroller genomförts med mindre anmärkningar. För dessa framgår åtgärd i form av att kontrollmomentet kvarstår år 2025.

6.12 Valnämnden, bedömning per område

Bedömning verksamhetsstyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten. Nämnden har även tillställt verksamhetsplanen till kommunstyrelsen i enlighet med beslutade riktlinjer. Målen är dock inte fullt ut mätbara, med anledning till avsaknad av indikatorer med målnivåer för 2024. Vi bedömer således att mätbarheten av målen kan förbättras.

Mål, uppdrag och åtgärder har följts upp utifrån fasta uppföljningspunkter, såsom vid delår- och helårsredovisning och nämndens egna bedömning är att fokusmålen i hög grad är uppfyllda. Vi poängterar att nämndens uppföljning innehåller gedigen information om vilka aktiviteter som genomförts under året. Däremot bedömer vi att det finns risk att en bedömning av måluppfyllelse utifrån genomförda uppdrag snarare än kvantitativa mätverktyg kan innebära en risk för att bedömningen blir subjektiv.

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt säkerställt att mål och uppdrag följs upp i enlighet med beslutade riktlinjer och uppföljningsplaner. Vi bedömer dock att det finns utrymme för förbättring i form av utveckling av indikatorernas mätbarhet för att underlätta uppföljning av mål och uppdrag i sin helhet.

Bedömning ekonomistyrning och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden följt upp verksamhetens ekonomi vid delår per mars, augusti samt vid årsredovisning. Nämnden redovisar ett överskott om 0,8 mnkr 2024. Nämnden har även erhållit en redogörelse och analys av orsaker till överskottet. Vi bedömer att nämnden kan beakta dessa orsaker till överskottet i framtida budgetarbete.

Vår bedömning är således att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt



6.12 Valnämnden, bedömning per område

Bedömning intern kontroll och uppföljning:

Granskningen visar att nämnden antagit en internkontrollplan för 2024, där alla kontrollmoment har följts upp i samband med årsredovisningen. Enligt nämndens uppföljningsplan ska även uppföljning ske per sista augusti. I återslagrapporteringen i samband med årsredovisningen har identifierade avvikelser samt förslag på åtgärder presenterats.

Vi konstaterar att kommunens *Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll* föreskriver att internkontrollplanen ska innehålla vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras samt när rapporteringen ska ske. Därtill ska planen innehålla ett antal obligatoriska kontrollmoment och obligatoriska områden. Nämndens internkontrollplan är i utformad i enlighet med denna riktlinje.

Vår bedömning är således att nämnden under verksamhetsåret 2024 i allt väsentligt har tillsett att det finns system för att följa upp den interna kontrollen på ett ändamålsenligt sätt.



Denna revisionsrapport har upprättats av KPMG AB på uppdrag av Uppsala kommuns kommunrevision i enlighet med antagen projektplan, 2024-01-19.

Mikael Lind
Certifierad kommunal revisor

Hannah Klarkner
Verksamhetsrevisor

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public